

MAFFIUS

MAFFIUS, maandelijks verschijnend informatie- en
opiniebulletin van de Rijksuniversiteit Limburg

MAFFIUS nr. 3
6e jaargang, januari 1980.

Themanummer: BASIS-ARTSEXAMEN
Andere onderwerpen o.a.:

- studenthuisvesting
- voedselvergiftiging
- in Limburg
- en heel veel officiële informatie

redactieleden Maffius

Sluitingsdatum kopij:

21 maart 1980

Kees Schroër	Vijverdal	Eindredakteur :	Kees Schroër
Ger van der Vusse	Biomedisch Centrum	Redactieadres :	Edith Goppel
Kees Ruissen			Elizabeth-huis
Emile Berger	Hoofdgebouw		kamer 114, tst 427
Henny Peltenburg	Student	Druk :	Reprografie RL.
Edith Goppel	Redaktiesekretaresse	AV-Groep: K00 :	Lay-out, illustraties en voorbereiding drukwerk
Joep Offermans	Adviseur		

“ van de redactie

Het lijden van Maffius aan een filosofie zonder basis.

Maffius redakteuren vlieden als CDA-kopstukken heen. Als voorbode van de totale verdwijning van Maffius?

Neen ! (Discussie gesloten-Red.).

Toch willen we even stilstaan bij de redenen, die ex-redakteuren bij hun vertrek hebben aangevoerd: tijdgebrek en drukke werkzaamheden.

Van de zittende redakteuren kon men eigenlijk hetzelfde zeggen. Twee diepliggende oorzaken, die gezocht moeten worden in de ontwikkeling, die de universiteit de laatste paar jaar heeft doorgemaakt. Enerzijds is er de groei van het aantal medewerkers en studenten. Deze schept enerzijds een grotere behoefte aan een goede uitwisseling van informatie en opinies, maar remt het animo om zich in te zetten voor de universitaire gemeenschap. De identificatie met de instelling als geheel wordt zwakker. De gemeenschapszin taant. Dit is onder meer duidelijk te merken in het onderwijs, waar men bijvoorbeeld zich steeds minder als planingsgroeplid en steeds meer als ambassadeur van de capaciteitsgroep opstelt. Aldus wordt een basis aan de filosofie van deze instelling weggeslagen.

Deze tendens wordt versterkt door de groei van het aantal taken dat de groei van personeelsleden te boven gaat. De meerjarenaafspraken met de Minister van O & W komen jaarlijks lager uit. De oorspronkelijk verwachte aantal personeelsleden voor de Medische Faculteit in 1988 blijkt nu tevens te moeten toereiken voor de Algemene Faculteit. Geen wonder, dat een lokettenmentaliteit groeiende is. Geen wonder, dat personeelsleden ter zelfhandhaving snoeien in hun eigen activiteiten met als gewillig slachtoffer het lidmaatschap van de Maffius-redactie. Begrijpelijk, Maffius geniet een twijfelachtig aanzien en waardering, ook bij de redakteuren die qua tijd en energie zichzelf zien te kort schieten om het blad voortdurend op een peil te houden, dat voor hen zelf aanvaardbaar is. Bovendien geniet het redakteurschap een bijkans nog lager aanzien. Het werk wordt geacht in de vrije tijd gedaan te worden en leidt niet tot positieve beoordelingen. Bestuur en redactie van Maffius berusten echter niet. Als eerste stap wordt een full-time redakteur aangetrokken. Bovendien is een brief verzonden naar het College van Bestuur om faciliteiten voor medewerkers en studenten, om de nodige tijd te kunnen besteden aan Maffius. Naar een andere lay-out en frequentere verschijning wordt toegewerkt.

Noblesse de Münchhausen oblige !

“

basis-artsexamen

Elk onderwijssysteem, ongeacht hoe dit is opgebouwd en vanuit welke visie georganiseerd, kent momenten van toetsing: in welke mate voldoet de gebruiker van het onderwijssysteem aan het doel wat met dat onderwijs wordt beoogd? Hoe anders "Maastricht" dan ook mag zijn, ook hier worden de aspirant basis-artsen getoetst, onderworpen aan een examen: het basis-artsexamen (BAE).

In dit Maffiusnummer willen we aandacht besteden aan dit BAE: wat houdt het in, wie is verantwoordelijk voor de organisatie, wie maakt uit of je slaagt, waar komt het examermateriaal vandaan, waarom nu pas, en niet veel eerder? etc etc. Waarom willen we dat? Omdat het BAE een dermate belangrijk onderdeel is van "Maastricht" dat iedereen van de universitaire gemeenschap zich daarbij betrokken moes(t) voelen!

Ongeacht wat in de volgende artikelen nog meer aan de orde komt, kunnen we stellen dat het BAE zoals dat er nu voor staat, en zoals dat er in juni voor zal staan, een onvolwassen examen is, een onrijpe appel van boom die wel degelijk heel goede vruchten kan dragen.

Er mankeert van alles aan het BAE, de onderbouwing, de uitvoering, het materiaal.

Op dit moment heeft het geen enkele zin om met een vingertje te gaan wijzen, wie er de schuldige(n) is (zijn). Is het de F-Raad, F-Bestuur, de capaciteitsgroepen, de Deelprojectgroep Summatieve Evaluatie?

Voor dit moment is dat (nog) onbelangrijk. Belangrijker is hoe in de resterende tijd een zo goed mogelijk BAE gerealiseerd kan worden. Blijkt in juni, dat mensen of groepen, ondanks de signalering van problemen en bottle-necks, het hebben laten afweten, dan moeten er namen genoemd worden, loze argumenten doorgeprikt! Argumenten als: "geen tijd, niet-begrepen, onduidelijk", mogen dan niet meer geaccepteerd worden. De "esprit" van de begin jaren van "Maastricht" moet maar eens flink opgerakeld worden. Het klinkt wellicht wat dramatisch, maar heel Nederland let op ons; laten wij op onze zaakjes letten!

We hebben gegevens en meningen geïnventariseerd: van de studenten, D.P. groep Summatieve Evaluatie in de figuur van Jan Venema, Biomedische- en klinische capaciteitsgroepen, portefeuillehouder onderwijs.

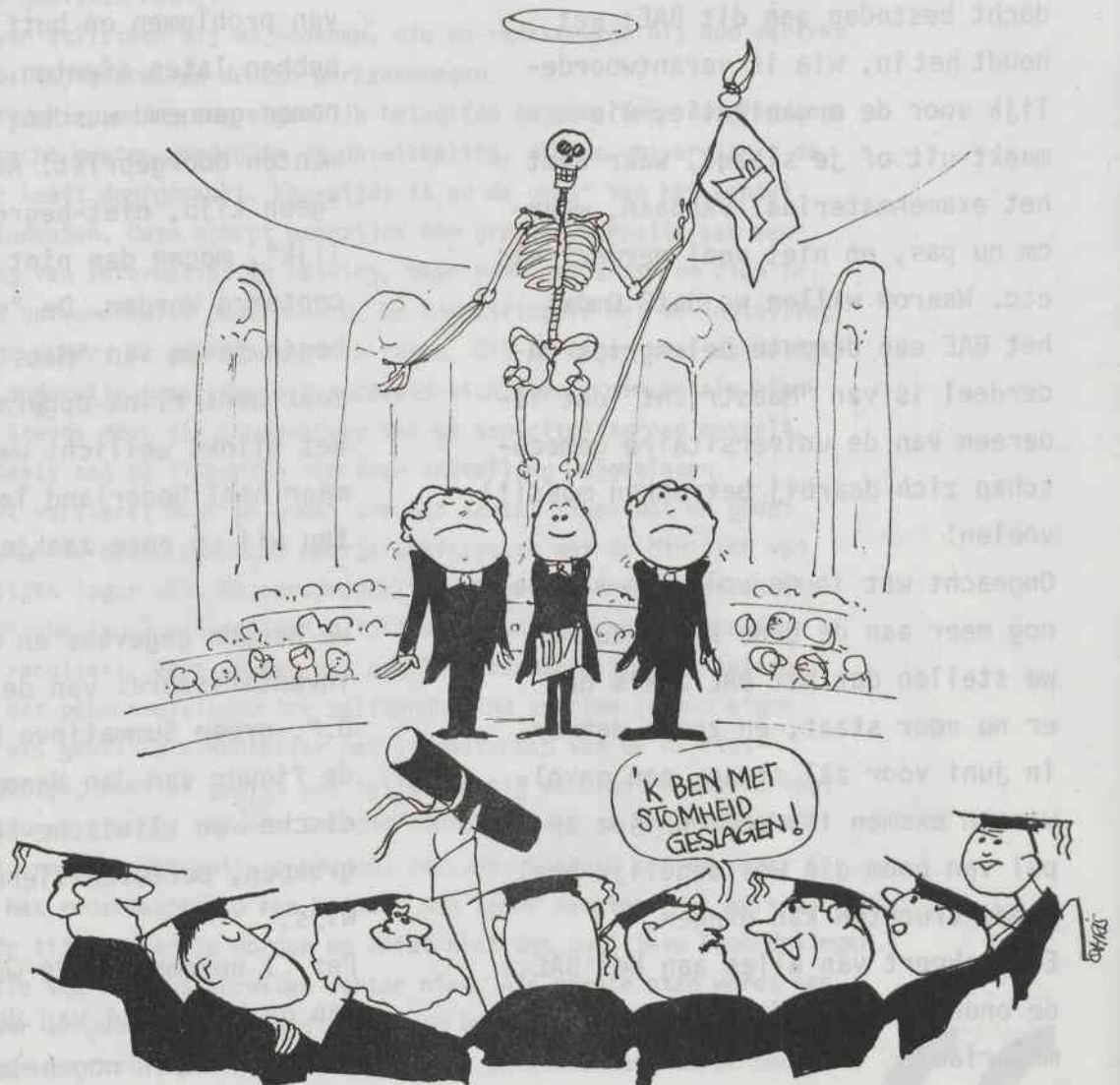
Per 1 november 1979 was door meer dan de helft (14 van de 22) capaciteitsgroepen nog helemaal niets aan materiaal ingeleverd, nog geen beeldvraag.

Op 1 februari stond het er wat rooskleuriger voor, maar nog niet florissant.

Hoe is dat zo gekomen, wat waren de onderliggende oorzaken? Wat zijn de specifieke problemen waarmee de verschillende capaciteitsgroepen geconfronteerd worden? Waarom al dat haast werk; medische en niet-medische examinatoren; dit alles in de volgende artikelen.

Kees Ruissen.

- Laatst was de deur van de Faculty-club dicht.
't Zal wel te vol geweest zijn binnen.

SINDS 1882

het artsexamen anno 1882

In het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde (23, 1882, 401-405) stelt dr. J.A. Korteweg dat

1. onze medische wetenschappelijke graden geen wetenschappelijke onderscheidingen zijn
2. onze artsexamens geen waarborg voor praktische bruikbaarheid geven
3. beide soorten van examens de medische studiën belemmeren.

Hij vermeldde als toelichting op de eerste twee stellingen dat "de domste mijner mede studenten, wier verstand ongetwijfeld beneden het middelmatige was, evenals ieder ander promoveerden, zij het dan ook één of twee jaar later; de domste mijner medestudenten het artsexamen deden evenals ieder ander, soms zelfs was de commissie bijzonder content."

Laten wij ons beperken tot het artsexamen en Korteweg volgen in zijn kritische beschouwing: "De oorzaken, die bewerken dat de artstitel geen praktische waarborg genoemd mag worden zijn op zichzelf genomen, zeer lofwaardig. Humaniteit, medelijden met den kandidaat, zoo niet de eerste dan toch de tweede of derde maal nopen faculteit en artscommissies met verkrachting van hun gevoel van billijkheid den kandidaat toe te laten. Naar mijn mening is in elk geval voor de faculteit dit medelijden een lakenswaardige zwakheid". Het is niet geheel ondenkbaar dat het principe van "all must pass" dat gehanteerd wordt aan de Medische Fakulteit Maastricht alleen succes kan hebben door gebruik te maken van het "medelijden" waartegen 100 jaar geleden al gefulmineerd werd. Het is een teken aan de wand dat de Algemene Fakulteit het "all must pass" principe rigoreus afwijst en kiest voor allerlei toetsmomenten (ook in het eerste studiejaar!) waaraan duidelijke konsekventies verbonden worden. Het lijkt erop dat Korteweg dit voorzien heeft als hij zijn betoog over de artskommissie afrondt met: "Deze heeft dikwijls een zwaren strijd te voeren tusschen hare overtuiging dat de kandidaat afgewezen moet worden en haar humaniteitsgevoel, dat er zich tegen verzet om den armen kandidaat die daar voor haar zit, ongelukkig te maken, want dit is het gevolg van eene voortdurende afwijzing voor het artsexamen. Zeker ware het wenschelijk dat de commissie voor de latere gedeelten der artsexamens nooit domme menschen tegenover zich zag. Deze had men reeds vroeger moeten dwingen een loopbaan te kiezen, waarin vlijt, volharding en eerlijkheid alleen zeer nuttige leden der maatschappij vormen".

Zijn kritiek op de onwetenschappelijkheid van het examen en de belemmerende werking die van dergelijke examens uitgaat, is nog steeds actueel. Toch lijkt de situatie in Maastricht hoopvoller dan elders. Korteweg licht zijn derde stelling dat beide soorten van examens de medische studiën belemmeren, toe: "Zelden vielen de examens der goede studenten mede, gewoonlijk waren zij slechter dan die, welke de middelmatige studenten aflegden. De reden hiervan ligt voor de hand. De beste studenten hadden voor hunne doctorale studiën goed doorgestudeerd, ze moedigen elkaar aan tot zelfstandige studie, de Hoogleraren hielpen druk mede, op menig punt was hierdoor in hun brein grote verwarring, er was onder hen weinig geblokt. De tijd voor het doctoraal examen begon echter te naderen, zij zagen hunne overgrote leemten en begonnen, tegen de raad van enkele Hoogleraren in, gezamenlijk te repeteeren. Gelukkig kwamen ze na een veertien dagen tot beter inzicht, ze begonnen zich te schamen van op een dusdanige wijze de faculteit te bedriegen en te beledigen (sic!) . Daarna kwamen de middelmatigen. Dezen hadden hun kennis voor elk vak uit één boek, dat zij nagenoeg van buiten kenden, ze hadden geen liefhebberijvakken, ze hadden twee volle jaren voor hun examen gewerkt. Zij hadden geen verwarring in hun brein, als gevolg van zelfstandige studie en zelfstandige meening. Zij deden in vergelijking met hunne voorgangers goede examens, zij vielen erg meê." Over het praktische gedeelte van het artsexamen stelt hij enige dwingende vragen: "Waarom eischt men van den kandidaat dat hij zijne handboeken van buiten moet kennen? Waarom mag hij ze niet meebrengen en gedurende het examen nasaan? Wanneer hij met behulp hiervan den patient bij één onderzoek enigszins juist beoordeelt, is dit dan niet reeds meer dan mooi? Zal dan zelfs nog niet de methode van onderzoek en niet het resultaat het hoofdmoment moeten zijn, dat bij de beoordeling in aanmerking komt? Zou hierdoor de jeugdige arts niet doordrongen worden van de overtuiging dat hij nu pas zijne praktische studiën begint?"

Wanneer wij deze vragen omzetten in onderwijskundige uitgangspunten voor het aankomende basisartsexamen, wordt de mogelijkheid gekreëerd om de kritiek van Korteweg te toetsen aan de praktijk.

Maastricht, 21 februari 1980

Ger van der Vusse.

het artsexamen anno 1882

In het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde (23, 1882, 401-405) stelt dr. J.A. Korteweg dat

1. onze medische wetenschappelijke graden geen wetenschappelijke onderscheidingen zijn
2. onze artsexamens geen waarborg voor praktische bruikbaarheid geven
3. beide soorten van examens de medische studiën belemmeren.

Hij vermeldde als toelichting op de eerste twee stellingen dat "de domste mijner mede studenten, wier verstand ongetwijfeld beneden het middelmatige was, evenals ieder ander promoveerden, zij het dan ook één of twee jaar later; de domste mijner medestudenten het artsexamen deden evenals ieder ander, soms zelfs was de commissie bijzonder content."

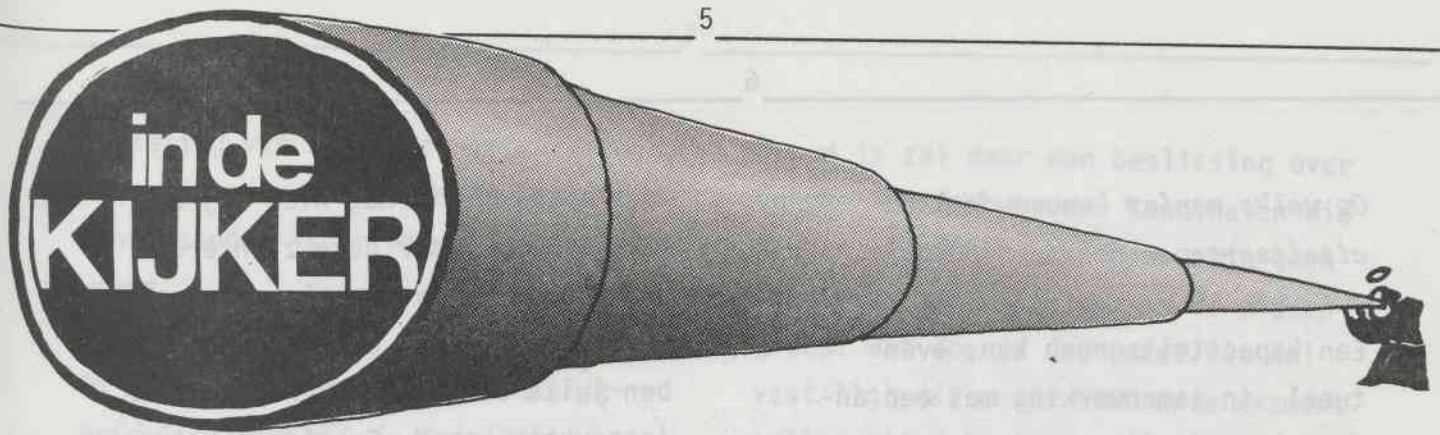
Laten wij ons beperken tot het artsexamen en Korteweg volgen in zijn kritische beschouwing: "De oorzaken, die bewerken dat de artstitel geen praktische waarborg genoemd mag worden zijn op zichzelf genomen, zeer lofwaardig. Humaniteit, medelijden met den kandidaat, zoo niet de eerste dan toch de tweede of derde maal nopen faculteit en artscommissies met verkrachting van hun gevoel van billijkheid den kandidaat toe te laten. Naar mijn mening is in elk geval voor de faculteit dit medelijden een lakenswaardige zwakheid". Het is niet geheel ondenkbaar dat het principe van "all must pass" dat gehanteerd wordt aan de Medische Faculteit Maastricht alleen sukses kan hebben door gebruik te maken van het "medelijden" waartegen 100 jaar geleden al gefulmineerd werd. Het is een teken aan de wand dat de Algemene Faculteit het "all must pass" principe rigoreus afwijst en kiest voor allerlei toetsmomenten (ook in het eerste studiejaar!) waaraan duidelijke konsekventies verbonden worden. Het lijkt erop dat Korteweg dit voorzien heeft als hij zijn betoog over de artskommissie afrondt met: "Deze heeft dikwijls een zwaren strijd te voeren tusschen hare overtuiging dat de kandidaat afgewezen moet worden en haar humaniteitsgevoel, dat er zich tegen verzet om den armen kandidaat die daar voor haar zit, ongelukkig te maken, want dit is het gevolg van eene voortdurende afwijzing voor het artsexamen. Zeker ware het wenschelijk dat de commissie voor de latere gedeelten der artsexamens nooit domme menschen tegenover zich zag. Deze had men reeds vroeger moeten dwingen een loopbaan te kiezen, waarin vlijt, volharding en eerlijkheid alleen zeer nuttige leden der maatschappij vormen".

Zijn kritiek op de onwetenschappelijkheid van het examen en de belemmerende werking die van dergelijke examens uitgaat, is nog steeds actueel. Toch lijkt de situatie in Maastricht hoopvoller dan elders. Korteweg licht zijn derde stelling dat beide soorten van examens de medische studiën belemmeren, toe: "Zelden vielen de examens der goede studenten mede, gewoonlijk waren zij slechter dan die, welke de middelmatige studenten aflegden. De reden hiervan ligt voor de hand. De beste studenten hadden voor hunne doctorale studiën goed doorgestudeerd, ze moedigden elkaar aan tot zelfstandige studie, de Hoogleraren hielpen druk mede, op menig punt was hierdoor in hun brein grote verwarring, er was onder hen weinig geblokt. De tijd voor het doctoraal examen begon echter te naderen, zij zagen hunne overgrote leemten en begonnen, tegen de raad van enkele Hoogleraren in, gezamenlijk te repeteeren. Gelukkig kwamen ze na een veertien dagen tot beter inzicht, ze begonnen zich te schamen van op een dusdanige wijze de faculteit te bedriegen en te beledigen (sic!) . Daarna kwamen de middelmatigen. Dezen hadden hun kennis voor elk vak uit één boek, dat zij nagenoeg van buiten kenden, ze hadden geen liefhebberijvakken, ze hadden twee volle jaren voor hun examen gewerkt. Zij hadden geen verwarring in hun brein, als gevolg van zelfstandige studie en zelfstandige meening. Zij deden in vergelijking met hunne voorgangers goede examens, zij vielen erg meê." Over het praktische gedeelte van het artsexamen stelt hij enige dwingende vragen: "Waarom eischt men van den kandidaat dat hij zijne handboeken van buiten moet kennen? Waarom mag hij ze niet meebrengen en gedurende het examen naslaan? Wanneer hij met behulp hiervan den patient bij één onderzoek enigszins juist beoordeelt, is dit dan niet reeds meer dan mooi? Zal dan zelfs nog niet de methode van onderzoek en niet het resultaat het hoofdmoment moeten zijn, dat bij de beoordeling in aanmerking komt? Zou hierdoor de jeugdige arts niet doordrongen worden van de overtuiging dat hij nu pas zijne praktische studiën begint?"

Wanneer wij deze vragen omzetten in onderwijskundige uitgangspunten voor het aankomende basisartsexamen, wordt de mogelijkheid gekreëerd om de kritiek van Korteweg te toetsen aan de praktijk.

Maastricht, 21 februari 1980

Ger van der Vusse.

interview jan venema

Vertel eens wat het basis-artsexamen precies inhoudt.

Het basis-artsexamen bestaat uit drie delen n.l. de laatste twee, met beeldvragen uitgebreide, voortgangstoetsen, het G.M.E. en het circuit van vaardigheden. Het G.M.E. betekent: gestructureerd mondeling examen. Dit laatste is een kontakt tussen een kandidaat en een examinerator al of niet voorafgegaan door een kontakt patiënt - kandidaat, waarbij in wezen een hele casus of problematiek rond een patiënt in korte tijd door een kandidaat met een examinerator doorgenomen wordt. Dit betekent dat een hele hoop informatie die een patiënt je kan geven om te komen tot een oplossing van een probleem, in een versneld tempo met de kandidaat doorgenomen wordt. We kunnen op zo'n manier een hele hoop te weten komen over zijn kennis van probleemoplossen en over hoe een student omgaat met problemen en patiënten.

Hoe kom je aan het materiaal, bijvoorbeeld de beeldvragen, voor het examen.

In feite komt alle materiaal vanuit de capaciteitsgroepen. Van de beeldvragen hebben we voldoende, maar het is helaas niet gelijkmatig verdeeld over de capaciteitsgroepen. Er zijn ook groepen die zeggen "wij kunnen niet uit de voeten met beeldvragen", maar als je Dermatologie neemt, die zweren letterlijk bij beeldvragen. Ik denk wel dat door de capaciteitsgroepen nog een hoop materiaal ingeleverd moet worden, ook wat de beeldvragen betreft, maar voorlopig kunnen we ermee vooruit. Wat het circuit van vaardigheden betreft: daar hebben we net genoeg materiaal voor, maar er moet nog meer binnenkomen in de toekomst. De produktie van G.M.E's door de capaciteitsgroepen blijft nog onder de maat.

Op welke manier kunnen de capaciteitsgroepen daarin bijdragen?

Een capaciteitsgroep kan, eventueel in samenwerking met een andere capaciteitsgroep een casus uitwerken - een scenario noemen we dat, voorbeeld: een patiënt presenteert zich in het examen aan de kandidaat met de klacht hoofdpijn. De kandidaat zal dan deze klacht gaan uitwerken. Hij zal zijn therapie instellen, zijn advies geven; hij wordt geconfronteerd met de gevolgen van die therapie en van die adviezen, daar moet hij dan weer een conclusie uittrekken etc. Dit alles wordt door de capaciteitsgroep van te voren op papier gezet. Mijns inziens moet een capaciteitsgroep dit toch makkelijk kunnen doen.

Heb je een idee wat de oorzaak is dat capaciteitsgroepen tot op heden nog weinig materiaal hebben ingeleverd?

De korte tijd die er is voor het ontwikkelen van het eerste basisartsexamen heeft een grote rol gespeeld, maar ook de onbekendheid met het materiaal, alhoewel we dat geprobeerd hebben te ondervangen door voorbeelden rond te sturen. Ik denk ook dat er enkele capaciteitsgroepen geweest zijn die in tijdnood zijn geraakt. Die onbekendheid is toch iets wat je moet gaan differentiëren.

K.N.O., Pediatrie en Dermatologie

zijn groepen die nog niet bij de RL. behoren, maar deze zijn erg actief met het verzamelen van materiaal. En juist deze groepen hebben juist een kortere en slechtere instructie gehad. Er zijn ook groepen binnen de universiteit, die meteen goed werk geleverd hebben, maar er zijn er ook die nog niets ingeleverd hebben.

Het argument "tijd" is misschien niet te verdedigen, maar het wordt gewoon gebruikt.

Hoe ben je op deze plaats verzeild geraakt?

Ik heb belangstelling voor evaluatie, en ben zeer nauw betrokken bij de beoordeling van vragen voor de voortgangstoetsen, de z.g.n. voortgangstoetsbeoordelingscommissie. Het ontwikkelingsplan voor een basisartsexamen hebben we met een aantal mensen van de deelprojectgroep evaluatie opgesteld; daaruit is een voordracht gekomen van de faculteit en dit is goedgekeurd. Ik ben benaderd door de faculteit of ik dit werk wilde doen en zo is het begonnen.

De verantwoordelijkheid heeft vanaf het begin gelegen bij de portefeuillehouder van onderwijs. Voordien, in september '78 is er gestart met een voorbereidende deelprojectgroep om iets te gaan doen aan het meten van klinische competentie, ook hier maakte ik deel van uit. Eigenlijk is de gehele ont-

wikkeling van het basis-artsexamen nog bijzonder jong; pas de laatste acht maanden is er eigenlijk aan gewerkt.

De uiteindelijke verantwoordelijkheid ligt dus bij de faculteit, betekent dit dan ook dat deze op een gegeven moment gaat bepalen wie er door een examen komt of niet?

Er zijn een aantal criteria voorgesteld, die worden onderbouwd door Wijnand Wijnen en Tjaart Imbos. Het geheel zal naderhand door de S.R.C. (studieresultatencommissie) bekeken moeten worden om het op bruikbaarheid te toetsen. Daarbij zullen dus de eerste proefexamens van de studenten en de referentiegroep, ons heel wat leren wat dus de waarde is van de observatielijsten die we hebben ontworpen. De referentiegroep (dit zijn basisartsen) krijgt hetzelfde examen als de studenten in februari. We streven ernaar om dezelfde examinatoren te krijgen en dezelfde ruimte; alles moet zoveel mogelijk identiek zijn, daarna kunnen we beoordelen wat voldoende of onvoldoende is.

Er zijn een aantal regels opgesteld, dat in het geval een student een onderdeel van zijn examen niet voldoende maakt dit dan een half jaar later nog eens mag doen.

Er zijn voorstellen, het blijft nog bij voorstellen; als de zaak onder-

bouwd is zal daar een beslissing over genomen moeten worden. Kandidaten die slagen of goed zakken daar zijn geen problemen mee, maar het is de midden-groep. Wat doe je daar mee? Wat wel vast ligt dat er in 1980 drie examens zullen zijn; in juni, september en december.

Ik vind dat je diegenen, die nog niet klaar zijn met hun studie of die zich nog niet geschikt vinden om examens te doen en gezakten, geregeld een kans moet geven. Het is wel zo dat men voor een bepaalde datum zich moet opgeven, omdat het examen toch wel een hoop voorbereiding en planning vergt. Het examen wordt gehouden in de nieuwe poli van het Annadal ziekenhuis. Het proefexamen zal in het skillslab worden afgenomen, omdat de nieuwe poli dan nog niet klaar zal zijn.

De beoordelingsmethoden die ook hier gehanteerd worden gaan uit van het gemiddelde over een groep. Wat gebeurt er nu wanneer je een groep gaat opsplitsen?

Je kunt op een gegeven moment niet meer relatief gaan meten en daarom is het proefexamen en de referentiegroep uitermate belangrijk. We zullen absolute grenzen moeten gaan instellen. Met relatieve waarden doe je niet veel.

ER zijn mensen, die zeggen "waarom zijn er geen mogelijkheden om meer getoets te worden"

Dit zou je kunnen beschouwen als een nalatigheid. Het blijft een nadeel dat de studenten nu pas een eerste keer een examen gaan afleggen. Examen doen moet je ook leren. Ik ben het met je eens dat de kandidaten vanaf het begin met deze materie bekend moeten worden gemaakt. Op een gegeven moment moet het echter de eerste keer zijn en de oudste jaars hebben de pech dat ze steeds de eersten zijn.

Krijg je veel reacties van zesde jaars?

Ja, ik krijg geregeld telefoon van zesde jaars. Er is toch wel een grote angst aanwezig bij deze groep. Daarom hebben we een voorlichtingsdag georganiseerd, die goed bezocht was. Deze wordt door nog twee bijeenkomsten gevolgd. We proberen wel die angst weg te nemen om veel informatie hierover te geven.

Een nieuw examen vereist dus ook een nieuw soort examinatoren.

Ja, ze hebben nu een eerste kennismaking gehad onder andere met de man die dit examen mede ontwikkeld heeft Jack Maatsch. Deze examinatoren hebben nu een eerste impressie gekregen wat er verwacht wordt van hen. We hebben video opnamen gemaakt waarop het contact kandidaat-examinator zich afspeelt; deze banden draaien we af in een tweetal zittingen. Zodoende proberen we de

examinatoren enigermate te trainen. We hebben spelregels gemaakt, wat informatie en wat inlichtingen voor deze kandidaat-examinatoren. Het vergt veel voorbereiding ook voor deze mensen om het examen goed te laten verlopen.

We hebben het nu steeds over "examinatoren", maar wat zijn dit voor mensen en waar komen ze vandaan?

Deze mensen komen uit de diverse capaciteitsgroepen van de RI. Indien een discipline materiaal ingeleverd heeft, wordt ook van die groep gevraagd om mensen af te vaardigen die als examiner op kunnen treden. Het is überhaupt belangrijk dat een examiner precies weet waar hij over moet examineren en aan welke spelregels hij zich te houden heeft. Belangrijk is te weten dat het eindoordeel niet afhangt van één examiner, maar van tien bij het G.M.E. en van twintig bij het circuit.

Is er ook een groep externe deskundigen, die een bepaalde adviserende stem of controlerende stem heeft?

Het is wel de bedoeling medewerkers van andere faculteiten te vragen om te komen kijken naar deze manier van examineren, en dit dan objectief te beoordelen. In welk stadium dit is weet ik niet.

Waarom is men in 1974 niet begonnen met het opzetten van een arts-examen?

Waarom men niet in 1974 begonnen is met het opzetten van een artsexamen is mij ook een raadsel. Men wist toen ook al dat studenten na zes jaar studie geëxamineerd moesten worden.

Hoeveel tijd heb je gekregen om het artsexamen op te zetten en af te ronden?

De geaccepteerde methodes om het examen af te nemen geven mij de tijd tot het eerste examen in juni a.s., dan moet het klaar zijn. In wezen is dit een zeer korte tijd, en om het kwalitatief goed te doen is het eigenlijk tekort. Je hebt geen enkele speling, zowel wat betreft de toelevering van materiaal vanuit de capaciteitsgroepen als bij het maken van checklisten en training examinatoren etc. Het is allemaal een beetje haast werk.

Hoe staan de artsen in Nederland tegenover het "Maastrichtse artsexamen" ?

Dat weet ik niet. Met die groepen waarmee ik regelmatig overleg pleeg, Leiden en vooral Nijmegen, heb ik goede contacten en deze mensen staan zeer positief en hulpvaardig tegenover ons systeem. Met beide faculteiten gaan we binnenkort

circuits uitwisselen. Vooral Nijmegen heeft ons gesteund door erg veel materiaal in te leveren. Ik denk dat iedereen zeer benieuwd zal zijn naar de resultaten. Of men allemaal veel vertrouwen in dit nieuwe systeem heeft weet ik niet. We moeten voorkomen, dat we een "Maastrichtse basisarts" gaan afleveren, we moeten een Nederlandse basisarts gaan afleveren. Onze basisartsen mogen wél opvallen, in die zin, dat ze opvallen door hun deskundigheid, door hun goed functioneren als basisarts.

Kees Ruissen en Edith Goppel

het basis-artsexamen: enkele vragen aan Cees van Boven

We hebben de portefeuillehouder onderwijs van de M.F. C. van Boven een aantal vragen gesteld met betrekking tot de organisatie en de uitvoering van het B.A.E.

Hoe liggen de verschillende verantwoordelijkheden t.a.v het B.A.E.?

Wat betreft verantwoordelijkheden en bevoegdheden conformeren wij ons helemaal aan de wettelijke regelingen die er zijn, en we zijn in die zin niet afwijkend van welke faculteit dan ook. Eén en ander ligt allemaal vast in de Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs, in de WUB en in het Academisch Statuut en wordt verder uitgewerkt in het Faculteitsreglement, en t.a.v. de bevoegdheden en verantwoordelijkheden voor de examens, in het examenreglement.

De uiteindelijke verantwoordelijkheid ligt dus bij de Faculteit.

Deze benoemt een examencommissie en deze commissie heeft uiteindelijk de bevoegdheid om een oordeel te vellen over de kandidaat.

Je moet één en ander zien in het licht van de verandering van de oude wetgeving W.O. naar de WUB.

In de oude wetgeving waren die verantwoordelijkheden eigenlijk geen probleem; de bevoegdheden lagen daar gewoon bij de hoogleraar. Toen de WUB in werking trad, kwamen er ook studenten in het bestuur.

De vraag was toen aan de orde of je die verantwoordelijkheden wel in dat bestuur kon leggen. De WUB heeft toen de voorziening getroffen in de vorm van een examencommissie die door de F-raad wordt benoemd; deze commissie bestaat uit de hoogleraren, de lectoren en de W.P. in vaste dienst, en die, met uitsluiting van alle andere facultaire instanties, deze bevoegdheden heeft.

De beoordeling van de student ligt dus bij de examencommissie, en bij ons is dat dus de Studie Resultaten Commissie (SRC).

De hele inhoud, opzet en uitvoering van het examen is dan bij ons in handen van de Deelprojectgroep Summatieve Evaluatie (DPSM).

We hebben gekozen voor de procedure dat de SRC tevens, met eventuele uitbreiding, ook de BAE-Commissie is, maar we hebben daar wel de volgende twee punten bij genoemd:

- a. De SRC moet duidelijk maken welke beslisregels ze gaan toe passen. Deze beslisregels worden voor commentaar aan de cap.groepen gestuurd.

b. De cap.groepen wordt gevraagd of men belangstelling heeft om zitting te nemen in de BAE-Com.

Afhankelijk van de reacties wordt een definitief voorstel omtrent de procedure rondom het BAE aan de F-raad gezonden, waarbij over de beslisregels slechts de BAE-Commissie het laatste woord heeft.

Tegen beslissingen van de BAE-Com. kan men dan weer in beroep gaan bij de Commissie van Beroep, die door de F-raad wordt benoemd, maar verder volledig afhankelijk is.

Waarom is men pas zo laat begonnen met de organisatie van het BAE, terwijl toch in 1974 al bekend was, dat er ge-examineerd moest gaan worden?

Mijn eerste commentaar is, dat daar niet laat mee begonnen is.

Al bij de planning van het 5e en 6e studiejaar (zo'n 2½ jaar geleden) is direkt ook een onderdeel daarin onderkent - dar heette toe de afsluitende periode - die bedoeld was als een afsluitend arts-examen.

Er is toen een groep in het leven geroepen die daarvoor moest gaan zorgen. Die groep heeft niet zo best gefunctioneerd en daarbij kwam, dat het hele curriculum van het 5e en 6e jaar door allerlei onstandigheden in een veranderingsfase is gekomen, waardoor die afsluitende periode, die eerst 6 maanden zou gaan duren, steeds korter en korter werd.

Er is dus in het begin wel sprake geweest van een langer durende eind-evaluatie.

Die twee zaken hebben eigenlijk een jaar vertraging opgeleverd.

Toen is de weg ingeslagen naar een veel korter durend, gecomprimeerd

BAE, wat nog helemaal in het ontwikkelings-stadium verkeert,

hoewel de ontwikkelingsplaanen voor de toekomst al omschreven

staan in de ontwikkelingsnota van de DPSM.

Het schijnt dat niet-medici en specialisten niet als examinator zouden mogen functioneren?

Ik denk dat die geruchten onjuist zijn.

Bij het G.M.E. is, juist omdat alles van te voren is doorgewerkt

en vastgelegd hoe een student beoordeeld moet worden als hij

een bepaald antwoord geeft, iedereen in principe bruikbaar.

Dat je daarbij ook een beroep doet op hoogleraren, klinici e.d.

is voor de hand liggend.

Dat er wat betreft de examinatoren een discriminatie zou zijn

tussen klinici en anderen is dus niet juist.

Wij willen gewoon de meest bekwame examinatoren hebben, los van

wat verder hun kwalificaties zijn. Hun bekwaamheid zal bepaald worden door de training die ze ontvangen. Dit nieuwe examensysteem vraagt niet alleen het een en ander van de student, maar ook van de examinatoren. Juist door het G.M.E. is het echter niet altijd noodzakelijk dat je specialisten of klinici als examinator hebt.

Ik denk dat we er naar streven dat er per G.M.E. een duo van examinatoren is, waarvan er één verwant is aan het probleem en de ander niet.

Waarom heeft Maastricht een ander examen nodig dan andere faculteiten?

We willen, ook in overeenstemming met de voortgangstoets, een zo goed mogelijk geobjectiveerde examensituatie, waarbij van te voren bekend is wat gevraagd wordt, hoë gevraagd wordt, en wat de criteria zijn die zullen worden aangelegd. Daar zijn een aantal vormen voor, één daarvan hadden we al gekozen: de voortgangstoets, en twee andere zijn nu gekozen: het G.M.E. en het circuit. We denken dat dat voordelen biedt in vergelijking met de wat ondoorzichtige situatie aan andere faculteiten, waarbij het aan de individuele docent wordt overgelaten hoe het examen verloopt. Het middennivo van de faculteit is hier verantwoordelijk voor het examen.

Het is echter niet eenvoudig om de bekwaamheid tot medisch handelen objectief vast te stellen. Er zit dus ook een stuk experiment in, we zullen een hoeveelheid ervaring moeten opbouwen. Maar dat is een onderdeel van de hele Maastrichtse situatie.

Dan worden ze pas een echt gevaar voor de gezondheidszorg. werken en, top punt van ellende, lopen de kans dekaan of zo te worden. ternatieve geneeswijzen, of, nog erger, gaan bij een medische faculteit gaan maar voor hunzelf beginnen op de keukentafel, of glijden af naar al- Een werkeloze arts is een potentieel gevaar voor de volksgezondheid. Die

het basis-artsexamen:

het begin loopt ten einde

De eerste lichting studenten is aan het einde van dit academisch jaar aan het basis-artsexamen BAE toe. Zoals ons curriculum van de meeste andere afwijkt, zo zal ook onze eindevaluatie een eigen "Maastrichts" gezicht vertonen.

Het idee:

De plannen voor het BAE zien er veelbelovend uit: het examen bestaat uit de volgende onderdelen:

1. De voortgangstoets:

Voor deze jaargroep zal gelden dat één van de twee laatste screenings-toetsen (7 maart en 30 mei a.s.) met voldoende resultaat afgelegd dienen te worden.

2. Het vaardigheden-circuit;

Dit is een soort gemodificeerde skillslabtoets, waarin de student een 20-tal stations doorloopt waar hij moet tonen een aantal vaardigheden te beheersen.

Als eis zal worden gesteld dat de student die vaardigheden moet beheersen die een huisarts in zijn praktijk kan of moet kunnen verrichten. Als niveoeis wordt gesteld dat de vaardigheden verricht moeten worden zoals dat wordt aangegeven in het boek van Lodewick: "het lichamenlijk onderzoek". Van de 20 stations moeten er 17 met "voldoende" doorlopen zijn om voor het circuit te slagen. (Wat "voldoende" is bepaald de S.R.C. (studie resultaten commissie.)

3. Het Gestructureerd Mondeling Examen (GME);

Het GME valt in twee delen uiteen: een ochtend- en een middagzitting.

De ochtendzitting: de student krijgt een wachtkamer met 10 patiënten. Deze zitting wordt geobserveerd door twee examinatoren en tevens opgenomen op videoband. De student maakt van elk contact een kort verslag.

De middagzitting: examinatoren krijgen de gelegenheid om met de student, vijf van de tien patiënten die hij 's ochtends gezien heeft te vervolgen bijvoorbeeld waarom een bepaald onderzoek wel of niet gedaan is, theoretische achtergrond e.d.) Verder wordt de student gekonfronteerd met vijf andere problemen. Dit alles gestructureerd, d.w.z. met behulp van checklisten, vragen e.d., alles op papier vastgelegd.

Dit GME zal op drie gebieden gescoord worden:

a. EPAC (Evaluatie Patiënt Arts Contact.)

Aan de hand van checklisten wordt zijn contact beoordeeld, en vervolgens gewaardeerd in een 10-puntsschaal.

b. EAA (Evaluatie Attitude Arts.)

Dit middel zal (uiteraard) slechts formatieve waarde hebben, en wel in een advies aan de student.

c. GEA (Gestructureerd gesprek Examinator Arts.)

Hier eveneens beoordeling aan de hand van checklisten en waardering in een 10-puntsschaal.

Het totale Basis-artsexamen geldt als voldoende als alle drie de onderdelen (voortgangstoets, circuit en GME) met voldoende resultaat wordt afgelegd. Bij de beoordeling zal een referentiegroep (bestaande uit "basisartsen") betrokken worden.

Tot zover de plannen. Er zijn echter van verscheidende kanten nogal wat opmerkingen gemaakt over dit plan; er zitten nogal wat haken en ogen aan:

- Allereerst, de voortgangstoets; zoals bekend mag worden verondersteld bestaan binnen de "studentenpopulatie" hierover nogal wat ongenoegens. Ter illustratie: van de laatste toets (239 vragen) vielen er 33 (= 11,5% !) pas na afloop van de toets af; (ondanks het feit dat de DPSE (Deelprojectgroep Summatieve Evaluatie) beweert dat de toetsen voor 99% reproduceerbaar -- of iets dergelijks - zijn.) De toetsen zijn niet bepaald een afspiegeling van "de geneeskunde"; de ene keer wemelt het van de heelkunde vragen, de andere keer wordt sterk het vermoeden gewekt, dat je met een fysiologietoets bezig bent etc. etc.
- Bovendien kunnen bij de relevantie van bepaalde vragen ook duidelijke vraagtekens gezet worden.
- Het Vaardigheden-circuit; de kwaliteits norm "Lodewick" is o.i. vrij dubieus. Lodewick geeft immers slechts één mogelijkheid voor een onderzoek aan en pretendeert niet dat de aangegeven manier van onderzoek de enige juiste is. Het is dan ook te verwachten dat studenten tijdens hun klinische stages bepaalde onderzoeken op een volstrekt andere wijze geleerd krijgen en wat betekend dat voor de beoordeling van het circuit? Bovendien wordt "Lodewick" bij de vaardigheidstrainingen in het skillslab. vaak niet meer gebruikt.
- Het GME; de vorm ziet er op het eerste gezicht leuk uit, maar het probleem blijft liggen dat dit GME slechts een moment opname is, het principe van voortgangsevaluatie wordt daarmee impliciet verlaten.
- Overigens, hoe moet dat met fysisch diagnostisch onderzoek op simulatiepatiënten of zijn het echte patiënten?

Het basis-artsexamen in deze vorm is een nieuw examen. Zoals de portefeuillehouder onderwijs in de Faculteits Raad stelt: "volledig ontwikkelde meetinstrumenten ontbreken nog, met name de psychometrische onderbouwing van de

normeringen".

Is het bekend wat men toets met het basis-artsexamen en hoe relevant is datgene wat men toets.

Kortom, voor ons zijn de plannen niet geheel duidelijk. De lezer zal zich afvragen waarom er op dit tijdstip (amper vier maanden, voor het basis-arts-examen) nog zoveel vragen open staan, terwijl men, het zes jaar heeft zien aankomen. Blijkbaar ziet men de urgentie van deze zaak niet in want wat blijkt: de faculteit heeft aan de ontwikkeling van dit, voor haar zo belangrijke, instrument een klein team van weliswaar harde zwoegers in gezet, waarvan er slechts één (één, ja u leest het goed) fulltime mee bezig was !! Denk aan de verantwoordelijkheid naar de maatschappij en naar de studenten toe, en niet in de laatste plaats aan haar taak de "maatschappelijk-werker-met-medische-belangstelling-geruchten" de wereld uit te helpen.

Het zal voor iedereen duidelijk zijn dat voor een deelproject van zo groot belang dit toch wel een wat magere inzet is! Het blijkt dan ook dat er het laatste halfjaar eigenlijk nauwelijks vooruitgang te bespeuren viel in de uitwerking van de plannen.

En als klap op de vuurpeil komt de Realisatie:

Wat blijkt; pas in de maand januari werd er van de capaciteitsgroepen, na herhaald aandringen door de faculteit, examenmateriaal ontvangen (stations voor het circuit, casus voor het GME e.d.)

Pas op 7 februari (!!) kon de portefeuillehouder onderwijs aan het Faculteits Bestuur verzekeren dat het basis-artsexamen in de geplande vorm doorgang kon vinden.

Het is dan ook logisch dat de "aankomende artsen" knap nerveus (zo niet neurotisch) beginnen te worden: was het zes jaar geleden nog begrijpelijk dat blokboeken pas op het laatste moment gereed kwamen, was het tijdens de PMO-stages ook nog begrijpelijk dat het niet liep zoals gepland, ze hadden toch verwacht dat de faculteit dit punt niet zou laten liggen tot het laatste moment.

De faculteit zou het tot haar eer moeten rekenen ook de eerste lichter van studenten (die toendertijd vol enthousiasme als "cursisten" begonnen) al met een goed uitgewerkt basis-artsexamen tegemoet te treden dus, met alle kracht er tegenaan; het plan verdient het, en de studenten hebben er recht op !

gynaecologie/obstetrie en het BAE

*"Vind je dat je met dit BAE vol-
doende uit de voeten kunt voor
wat betreft je eigen vak?"*

was de vraag aan J. de Haan.

"Mag ik eerst in het algemeen
zeggen dat ik over de opzet van
het BAE zoals dat nu gepland is
toch niet veel negatieve opmer-
kingen heb.

Ik denk dat dit misschien wel
eens een veel beter examen kan
worden, dan ikzelf ooit - en ik
heb daar bij twee andere univer-
siteiten aan meegewerkt, in
Nijmegen en aan de VU - zelf zou
kunnen afnemen. Dus wat dat be-
treft ben ik er zeker niet on-
gelukkig mee.

Als je dan in detail gaat kijken
hoe dat zit met Gynaecologie/
Obstetrie, dan is dat op zich een
erg moeilijk vak om dat in zo'n
structuur te passen. Als je ten
aanzien van mijn vak echt een pro-
bleem als examen-opgave wilt la-
ten doen, dan kan dat bijna niet
anders dan in een normale poli-
klinische situatie. Je kunt niet
een paar patiënten op zaterdag-
morgen laten komen en vragen of
die aan dat examen mee willen
doen. Dat is ondoenlijk!

Een tegenvoorstel was om be-
paalde situaties te simuleren op
een fantoom. Ik zeg dat dat niet
kan; zo kun je een kandidaat niet

beoordelen. Dat is een zo'n eigen,
andere situatie dan wanneer je recht-
streeks met een patiënt geconfron-
teerd wordt, dat zoiets geen reële
afspiegeling is van de werkelijke
situatie, met name wat betreft de
handvaardigheid. Ik ben er op zich
erg gelukkig mee dat er nou maar
eens opgeschreven wordt hoe zo'n
examen verloopt. Dat daar ook niet-
artsen een oordeel over moeten geven,
dat kan ik t.a.v. de psychosociale
aspecten heel goed begrijpen, maar
t.a.v. de zuiver medische proble-
matiek - hoewel er altijd een wissel-
werking is - daar zet ik een kant-
tekening bij".

*"Ook jouw groep had op 1 november
nog nul komma niets ingeleverd aan
examenmateriaal. Waarom niet, en
wat vind je van de voorbereiding?"*

"Ten aanzien van mijn capaciteits-
groep spelen daarbij twee redenen.
De ene is, maar dat is misschien
een verhaal wat hierbuiten staat,
dat we gewoon te weinig mankracht
hebben om de taken op de gebieden
onderzoek, onderwijs en patiënten-
zorg te vervullen. De discrepantie
tussen de klinische- en andere ka-
paciteitsgroepen is wel erg groot
aan het worden.

Maar de toelevering van materiaal
wordt natuurlijk nog moeilijker
naarmate de informatie minder is.
De mensen die hier aangesteld zijn
komen natuurlijk allemaal uit een

"conventionele" universiteit, en dan moet er toch wel wat instructie gegeven worden over wat een G.M.E. eigenlijk is.

Pas na de laatste mailing zijn we aan het werk gegaan. Wij waren echter (uiteraard zou ik bijna zeggen) voor 1 februari klaar met ons G.M.E. en de stations."

"Hebben jullie nog problemen gehad met specifieke onderdelen zoals beeldvragen, stations?"

"We zijn eigenlijk met een groot-scheepse inhaalmanoeuvre gestart ten aanzien van allerlei onderwijs materiaal. Het vreemde is dat deze universiteit al vijf jaar draaide voordat deze capaciteitsgroep kwam, waardoor je kunt zeggen dat Gynaecologie/Obstetrie eigenlijk nooit als zodanig in het curriculum vertegenwoordigd is.

We beginnen nu langzamerhand de achterstand wat in te lopen.

Ik heb nog iets heel anders t.a.v. het B.A.E., en dat zullen de studenten mij wel niet in dank afnemen, maar ik vind het onverantwoord t.a.v. de student in kwestie, t.a.v. zijn uitgelootte lotgenoten en t.a.v. de maatschappij dat men pas aan het eind van de studie een ja of nee laat horen.

Ik vind dat er veel eerder adekwate, drempels wil ik het niet noemen, punten ingebouwd moeten worden waarop je je zegt: jij kunt doorgaan; jij kunt doorgaan op dié en dié voorwaarde; en jij kunt niet doorgaan. Ik wil er

best over discussiëren hoe je dat moet inkleden, maar het wil er bij mij niet in dat als je met 100 man begint aan een bepaalde opleiding, dat alle 100 man aan de eindstreep komen."

"Waarom is dat bijvoorbeeld onmogelijk?"

"Ze kunnen misschien dan wel hun studie afmaken, maar dat ze ook ooit goed zullen functioneren als arts, daar wil ik vooralsnog, gezien mijn ervaring in het onderwijs, een redelijk aantal vraagtekens bij zetten."

"Denk je niet dat "Maastricht" wat dat betreft er wat beter uit zou kunnen springen?"

"Dat geloof ik niet; misschien word het in de toekomst bewezen, maar vooralsnog geloof ik dat niet. Vergeet niet dat, hoewel "Maastricht" anders is, het onderwijssysteem aan andere faculteiten ook niet meer zo is, als toen ik begon.

Dingen zoals het Skillslab. hadden wij in Nijmegen ook al. Daarom geloof ik er niet in, ook niet voor Maastricht, dat 100 procent van waarmee je begint ook de eindstreep haalt.

Er zijn altijd een aantal mensen die niet geschikt zijn voor een zó frequent contact met de medemens, zoals je dat als arts hebt.

"Je had net een opmerking over niet - medische examinatoren."

"Er zijn me twee zaken opgevallen in dat stuk over het BAE, wat we gekregen hebben. In de eerste plaats dat de specialisten "liever" niet, er staat eigenlijk: niet als examinator zouden kunnen functioneren, en in de tweede plaats dat ook niet-medici als examinator zouden optreden.

Wat betreft het laatste: als ik zou moeten examineren in bijv. de Biochemie, dan zou ik zeggen: "De Haan, waar bemoei je je mee, daar weet je niks van of, althans niet voldoende om anderen kennis daarin adequaat te kunnen beoordelen."

Ik kan me nu situaties voorstellen dat de te examineren persoon meer weet dan de examinator. Dat lijkt mij op z'n minst een niet-adequate situatie.

Wat betreft de specialist als examinator bij het BAE: ik geloof dat dat een misvatting is over het functioneren van de specialist, en de manier waarop hij werkt; dat is een vertekening van de zaak waar ik geen woorden voor heb.

Tot zover Prof. De Haan.

Kees Ruissen.

- Ik neem altijd m'n eigen thermoskan mee als ik naar Biochemie moet.
Je weet maar nooit.....

Inwendige geneeskunde en het BAE

Hoe kan de capaciteitsgroep Inwendige Geneeskunde zich vinden in het BAE? Deze en andere vragen legden we voor aan H. Hulsmans.

Volgens hem is Summatieve Evaluatie een goede zaak en als een verantwoording aan de maatschappij waarin zich het onderwijsgebeuren zich afspeelt ook nodig.

De huidige voortgangstoetsen testen echter slechts een deel van het professioneel functioneren, namelijk hoofdzakelijk de kennis van de kandidaat.

Veel andere aspecten, zoals het probleemoplossend vermogen, de attitude van de kandidaat, zijn vaardigheid op het gebied van patroonherkenning e.d. blijven ongetest.

Het zou ideaal zijn, als de huidige voortgangstoetsen zō zouden kunnen worden uitgebouwd, dat ook deze genoemde aspecten aan een toetsing onderworpen konden worden.

Het Basis-artsexamen zoals er nu ligt, is daar zeker niet een ideaal middel voor; er kleven nog allerlei kinderziektes aan. Er zal naar gestreefd moeten worden de verschillende elementen van het BAE te vervolmaken, en bepaalde zaken ook veel eerder in het curriculum te laten plaatsvinden.

Het BAE is een terechte poging, maar

het is nog te vroeg om nu al te zeggen of de poging geslaagd is of niet.

Ten aanzien van het vakgebied Inwendige Geneeskunde biedt het BAE voldoende mogelijkheden om dit vak daarin te vangen, op voorwaarde dat er ook een patiënten-onderzoek bij is, waarin een contact moet ontstaan tussen een kandidaat en de patiënt, en waar dan verschillende aspecten van probleemoplossing. probleem formuleren, houding t.o.v. de patiënt e.d. beoordeeld kunnen worden.

Wat betreft de voorbereiding van het BAE en de instructie is het duidelijk dat er veel te laat gestart is; dat kun je zeker Jan Venema niet (alleen) verwijten, daarbij hebben ook andere zaken een rol gespeeld. Daardoor zijn vele aspecten van het BAE nog onvolmaakt, de instructie was onduidelijk, en is tot vandaag toe nog vaag; op basis daarvan kon gewoon geen materiaal geleverd worden. De voorbeelden bevatten geen duidelijke informatie over de structurering van het examen en soms was de inhoud van de casus niet eens duidelijk. Of dat consequenties heeft voor de eerste basis-artsen die "Maastricht" levert?

Dat zou geen consequenties mogen hebben. Misschien moeten we tijdelijk een meer subjectieve beoordeling toepassen dan de uiteindelijke bedoeling is van het BAE.

We moeten er voor zorgen het examen zoveel mogelijk te objectiveren, en als daar momenteel de middelen voor ontbreken, dan kan, als tussen oplossing, voor een meer subjectieve interpretatie worden gekozen, hoewel dat misschien dan altijd nog objectiever is dan bij de examens aan andere faculteiten. Tot zover Prof. Hulsmans.

Kees Ruissen

farmacologie en het BAE

Wij hebben de kontaktpersoon van de capaciteitsgroep Farmakologie als vertegenwoordiger van een biomedisch discipline gevraagd over hun inbreng in het basis-artsexamen.

Voor de eerste ronde zijn casussen uitgewerkt en aan Jan Venema aangeboden. Bij het formeren van dit materiaal is er van uitgegaan dat de farmakologie in het basis-artsexamen een geïntegreerd onderdeel behoort te zijn in het praktisch medisch handelen. met behulp van o.a. de artsen binnen de groep Farmakologie is men erin geslaagd deze integratie op redelijke wijze tot stand te brengen. Als uitgangspunt is genomen dat de student tot een juiste differentiaal diagnose komt. Vanaf dit punt kan het farmakologisch inzicht van de student getest worden: dienen er een of meerdere farmaka voorgeschreven te worden; zo ja, in welke doseringen; zijn er ongunstige bijverschijnselen te verwachten, etc.

Het is niet de bedoeling dat basale farmakologie, zoals farmakodynamiek en farmakokinetiek, in extenso tijdens deze "papieren patiënten" geëxamineerd wordt. Dit wordt gedurende de gehele studie in de bloктоetsen en voortgangstoetsen gedaan. Wel denkt men erover meer basale farmakologie in de z.g.n. stations in te brengen, maar dat is tot op heden nog niet gebeurd.

- *De faculteitsraad heeft in z'n wijsheid beslist, dat Herman Muller als hij echt zo graag wil, zelf wel de absentielijsten van de onderwijs-groepen mag ophalen. Wie zal die stofjas gaan betalen?*

Onwillekeurig dringt zich de vraag op wat hiervan de oorzaak zou kunnen zijn. Ik wil proberen enkele hypothesen te ontwikkelen; daarbij moet ik eerst duidelijk stellen dat, waar in de tekst over "de Limburger(s)" wordt gesproken, daarmee de inwoners van de provincie worden bedoeld. De cijfers zijn te onvolledig om te veronderstellen dat het hier alleen om de oorspronkelijke autochtone bevolking van Limburg zou gaan.

ongeluk of opzet

De mogelijke oorzaken, die tot deze cijfers leiden, kunnen we, omwille van de systeemmatiek, grofweg in twee categorieën verdelen: voedselvergiftiging als ongeval en als een moedwillige aanslag op de gezondheid van de Limburger.

Hoewel de laatste mogelijkheid als de meest onwaarschijnlijke moet worden aangemerkt, is het niet ondenkbaar dat er iemand dusdanig de pest heeft (ongetwijfeld een Hollander) aan Limburgers, dat hij (of zij) systematisch de Limburgse bevolking probeert te vergiftigen.

Hij heeft daarvoor een aantal Limburg-specifieke voedingsmiddelen tot zijn beschikking, zoals de befaamde vlaaien, bepaalde soorten bier e.d., die de uitvoering van zijn ideaal aanzienlijk zouden vereenvoudigen. Gecombineerd met het feit dat zijn opzet in Limburg vermoedelijk lang onopgemerkt zou blijven, geeft dat een potentieel volkeren-moordenaar bijkans vrij spel. Maar nogmaals, de kans dat iemand een zô'n sterke afkeer van de Limburgers heeft is wat onwaarschijnlijk. (Het is überhaupt moeilijk voorstelbaar dat iemand een hekel zou hebben aan de bewoners van deze provincie). Meer voor de hand ligt, dat hier sprake is van ongevallen, door onachtzaamheid, een te weinig kritische instelling, een bacterie-plaag of anderszins. Een mogelijkheid, die nog nagegaan moet worden is, dat de toename van het aantal voedselvergiftigingsgevallen samenvalt met de komst van de universiteit. De burgemeester van Gronsveld beweerde onlangs, bij het ten doop houden van een Gronsveld's woordenboek, dat het verdwijnen van dialecten veroorzaakt werd, althans in de hand gewerkt, door de komst van de RL. Een mogelijke samenhang is dus niet zo onwaarschijnlijk als u wellicht dacht.

Zouden de horeca-activiteiten, die sommige universitaire medewerkers aan de dag leggen, niet van invloed zijn op deze problematiek? Sterker nog, zou dit niet één van de meest belangrijke factoren kunnen zijn?

Ondanks deze voor de hand liggende samenhang mogen we andere mogelijkheden niet uit het oog verliezen; de wetenschappelijke objectiviteit dwingt ons andere mogelijke oorzaken onder ogen te zien, zoals een gebrek aan hygiëne, bij het bereiden dan wel het nuttigen van voedingsmiddelen.

Het laatste is wat minder waarschijnlijk, omdat men in Limburg al jaren niet meer met de handen eet. Voor wat de bereiding van voedingswaren betreft, dient dit nog onderzocht te worden. Een specifiek Limburgse aangelegenheid is namelijk de wijncultuur op de hellingen van de St. Pietersberg, en aangezien wijn gemaakt wordt door uitpersen van druiven, - hetgeen elders tegenwoordig machinaal gebeurt, maar in Limburg wellicht op ambachtelijke wijze - is het niet uitgesloten dat hier de oorzaak te vinden is.

De zelfde overweging geldt voor de Limburg-specifieke forellen-kweek, te meer omdat daarbij gebruikt water wel eens uit België afkomstig zou kunnen zijn.

Een mogelijkheid die we niet over het hoofd mogen zien, is de verhoogde gevoeligheid van de Limburger voor bacteriën in voedsel. Misschien is de gehele gezondheidstoestand van de Limburger wel zo verzwakt door de aantasting van het leefmilieu door uitwerp producerende industrie, dat zijn weerbaarheid is afgenomen.

In ieder geval is duidelijk geworden dat het probleem "voedselvergiftiging" een diepgaand wetenschappelijk onderzoek vereist.

Een suggestie is, om in het kader van het bestaande onderzoek over voeding, dat aan deze universiteit wordt uitgevoerd, een nieuw onderzoekselement op te starten, onder de naam: "blijf uit me lijf, met de schijf van vijf". Wellicht kan Limburg dan van deze plaag worden verlost.

deskundigen

Wat zeggen deskundigen over de voedingssituatie in Limburg?

We hebben dit probleem voorgelegd aan één van de grote namen op dit gebied, Dr. P. Cuypers, die vanuit diverse disciplines zijn licht kan laten schijnen op deze zaak.

Hij deelde ons desgevraagd mee, dat hij vrijwel volledig in het duister tast. De enige verklaring die volgens hem enig houvast bood, leent zich niet voor publicatie in dit blad. Ook een snelle inventarisatie van de mening van enkele deskundigen op de Hogere Hotelschool leverde niets op. Volledig gefrusteerd en geheel ontdaan over deze schandvlek op het culinaire blazoen van Limburg moesten zij ons het antwoord schuldig blijven.

De woordvoeder van de Keuringsdienst voor Waren, veronderstelde dat het verwijzingsbeleid of meldingsgewoonten van de Limburgse artsen verantwoordelijk zou kunnen zijn voor de cijfers. Aan de nauwgezetheid van deze dienst mogen we in ieder geval niet twifelen. De GGD kwam met dezelfde veronderstelling, en opperde nog een ander interessant punt. Voedselvergiftiging maakt vooral veel slachtoffers als het optreedt in een gezin, dat dezelfde maaltijd gebruikt. Het is onmiskenbaar, dat juist in Limburg, grote gezinnen van acht tot twaalf

personen nog geen uitzondering zijn. Een groot aantal slachtoffers is dan zo gemaakt. Duidelijk is, dat voedselvergiftiging behoort tot de nog on-ontdekte gebieden van de medische wetenschap.

Kees Ruissen.

factor VIII therapie

Onlangs is in het engelse medische tijdschrift The Lancet een artikel verschenen waarin een nieuwe therapie voor lijders aan bloederziekte (hemofilie) beschreven wordt. De auteurs waren Hemker, Zwaal, Muller en Hermens van de capaciteitsgroepen Biochemie en Biofysica van de Medische Fakulteit Maastricht. Met één van hen (Rob Zwaal) werd een vraaggesprek voor Maffius gehouden.

Kun je in het kort aangeven wat de essentie van de door jullie voorgestelde therapie is?

Hemofiliepatiënten missen in hun bloed een eiwit dat een essentiële rol speelt bij de bloedstolling. Dit eiwit is factor VIII. Bij deze aandoening houdt het bloeden bij kleine verwondingen niet op en kunnen zelfs grotere bloedingen optreden, o.a. in de gewrichten. Om dit te voorkomen krijgen deze mensen regelmatig een infuus met factor VIII. Dit gebeurt direkt in de bloedbaan, intraveneus en betekent een zware belasting voor deze mensen. Wat wij met ons onderzoek willen bereiken is dat factor VIII ook via de mond, in een drankje of zo, aan de patiënt toegediend kan worden.

Ik heb me verbaasd over de publiciteit rondom dat onderzoek. Enkele weken geleden was ik op een symposium in Heidelberg en werd onmiddellijk door een aantal duitse onderzoekers aangeklampt met de vraag wat in godsnaam die orale bloedtransfusie van die Maastrichtenaren voorstelde. In het dorp waar ik woon hadden enkelen begrepen dat het ging om een middel tegen homofilie. Hoe zit het eigenlijk met jullie public relations?

De hele boel is aangezwengeld door een wetenschaps journalist van Trouw. Iemand die op de hoogte is van de problematiek rond patiënten met hemofilie. Hij las ons artikel in The Lancet en heeft telefonisch contact met ons gezocht. Daarna verscheen er een artikel in Trouw, inhoudelijk was het in orde, de koppenmaker had er als blikvanger "Orale bloedtransfusie" van gemaakt. De sneeuwbal begon daarna te rollen.

Zit er geen ethisch probleem aan het op grote schaal verspreiden van resultaten van een onderzoek dat zich nog in een beginstadium bevindt? Je loopt risico valse verwachtingen te scheppen bij patiënten of hun familie.

De zaak is niet zo eenvoudig. Enerzijds heeft men (de maatschappij) er recht op om te weten wat er onderzocht wordt in instituten die voornamelijk met belastinggeld in stand gehouden worden. Anderzijds moet je voorzichtig zijn met het wekken van valse verwachtingen. Je dient het nieuws zo sober mogelijk te brengen. Dit heb je niet altijd in de hand. Er bestaat zoiets als vrije nieuwsgaring. Elke journalist kan de vaktijdschriften, zoals The Lancet, doorbladeren en daar zijn materiaal uit halen. We proberen de zaak zoveel mogelijk af te remmen omdat we nog maar aan het begin van het onderzoek staan. De publiciteit heeft ertoe geleid dat wij niet alleen benaderd worden door patiënten met hemofilie met het verzoek om als proefpersoon te mogen fungeren, maar ook door mensen die hun hemofiele hond aanbieden.

Wanneer zijn jullie met het onderzoek begonnen?

Eén à twee jaar geleden. Het idee van Hemker om factor VIII oraal toe te dienen had een grote kans van slagen omdat wij op dat moment alle kennis en mogelijkheden bij Biochemie in huis hadden om er aan te beginnen.

Kun je aangeven wat de methode inhoudt?

Zoals ik al verteld heb, wilden wij een methode ontwikkelen om factor VIII oraal toe te dienen, om de belasting van een regelmatig terugkomend infuus voor de patiënten weg te nemen. Als je factor VIII zondermeer inslikt, wordt het in de maag en darm afgebroken als elk ander eiwit en je zult het niet in het bloed terugvinden als factor VIII. Het idee was om factor VIII in te pakken in een vetbolletje, zodat maag- en darmsap er niet op in kan werken. Als vet worden fosfolipiden gebruikt. Blijkbaar worden deze vetbolletjes met factor VIII erin wel door de darmcellen opgenomen en afgestaan aan het bloed. Factor VIII komt in het bloed vrij en kan daar zijn werking doen.

Ik herinner mij dat ik De Duve 8 jaar geleden over dergelijke therapieën heb horen praten. Bij hem ging het specifiek over behandeling van patiënten met lysosomale stapelingsziekte. Een ziekte waarbij ook een bepaald eiwit, een enzym, gemist wordt. Dit eiwit behoort in de lysosomen van de cel te zitten. Hij stelde voor om deze eiwitten in te pakken in liposomen. Zijn probleem was hoe deze liposomen vervolgens in de cel en in de lysosomen terecht moesten komen. Voor een bloedeiwit geldt dit probleem niet.

Dat is waar. Er zijn enkele groepen onderzoekers al lange tijd bezig met analoge technieken. Bijvoorbeeld de groep van Reijman heeft enkele jaren geleden aangetoond dat diabete ratten oraal insuline toegediend kunnen worden, als je deze insuline maar inpakt in liposomen.

In het The Lancet artikel staat vermeld dat de methode op één patiënt uitgeprobeerd is.

Ja, het artikel in The Lancet is niet meer dan een soort "case-therapy" report. Dit dient extra benadrukt te worden. Op dit moment wordt deze therapie in Amsterdam uitgetest bij meerdere patiënten. Onze mogelijkheden zijn in Maastricht beperkt. Het onderzoek diende in een "vrije research" ruimte uitgevoerd te worden.

Ik heb gehoord dat het projekt ook ingediend is geworden bij de Research Commissie voor extra mankracht en dergelijke. Dat is toen geweigerd. Daar weet ik niets van. Waarschijnlijk vóór mijn tijd.

Bestaat het gevaar dat door het toedienen van factor VIII in een vorm waarin het gekoppeld is aan fosfolipiden er ongewenste immunologische reacties optreden? Bijvoorbeeld antilichamen tegen factor VIII?

Dat is niet bekend. Het lijkt mij niet erg aannemelijk. De liposomen worden zeer snel door de lever afgebroken. Maar antilichaamvorming is niet geheel uit te sluiten. Dat is één van de zaken die zeer goed uitgezocht moet worden voordat men deze therapie op grote schaal kan verbreiden. Toch is het risico niet zo groot, omdat men altijd nog terug kan naar het intraveneuze toedienen van factor VIII.

Als een hemofiliepatiënt last krijgt van bloedingen kun je dan ook het liposomen factor VIII preparaat geven?

Nee, dat heeft geen zin. De liposomenmethode zal weinig resultaat hebben in de acute situatie. Het dient meer als profylactisch middel gezien te worden.

We lezen nogal veel over een relatie tussen vetgebruik en het ontstaan van atherosclerose. Bestaat het risico dat jullie middel atherosclerose bevordert. Ik denk b.v. aan nierdialyse patiënten, waarbij aanwijzingen bestaan dat de therapie een verhoogde kans op atherosclerose met zich meebrengt.

Dat is niet aannemelijk. Het preparaat is cholesterol vrij. Per keer drinkt de patiënt ongeveer evenveel fosfolipiden als in de dooier van 4 eieren zit. Twee maal per week zal de beker geleegd moeten worden: dus de fosfolipiden van 8 eieren per week.

Veel natuurwetenschappelijk onderzoekers hebben de wens ooit de Nobelprijs te winnen. Denk je dat jullie vondst het in vervulling doen gaan van deze wens dichterbij gebracht heeft?

Dat vind ik een ludieke vraag.

Zo is hij niet bedoeld. Kun je een prognose geven of jullie methode een doorbraak kan betekenen in de behandeling van een groot aantal aangeboren afwijkingen waarbij eiwit en enzymdeficiënties optreden. Als dit zo is, lijkt mij de Nobelprijs niet geheel uitgesloten.

Het is onmogelijk om daar een uitspraak over te doen. Er zit veel politiek bij zo'n beslissing. De voordracht hangt af van collega's. Wetenschappelijk gezien kan men geen voorspelling doen. Vaak blijkt pas na jaren wat de importantie van een bepaalde vinding is. De weerslag kan veel later komen. Het is en blijft onvoorspelbaar. Ik weet niet of onze vinding de doorbraak zal zijn waar jij op doelt.

Interview Ger van der Vusse

bij het AFSCHEID VAN DE MAAND:

Nu heeft ook Jan Duyzers de redactie verlaten. Niet uit vermoeidheid, maar het lijden aan Maffius werd hem te veel. We hebben er allen begrip voor. Even slikken en een flinke teug. Dat wil wel eens heel eventjes helpen. Toch bedankt Jan. Wij proberen het nog heel even iets langer vol te houden.

jongerenhuisvesting nog steeds in de knel

HET HUISVESTINGSBELEID VOOR JONGEREN ZIT IN HET SLOP. Maatregelen die rijk en gemeenten nemen zijn de druppel op de bekende gloeiende plaat. Desondanks blijft de maastrichtse wethouder Peters optimistisch. studenten aan de R.L. niet.

Op de universiteitsraadsvergadering van 8 november j.l. krijgt de studentenfractie de raad en het College van Bestuur op de knieën. Het College krijgt opdracht de oprichting van een nieuwe woningbouwvereniging te bekijken.

Hoe je ook over dit besluit denkt; het drukt de bestaande onvrede uit met het - tot nu toe gevoerde - jongerenhuisvestingsbeleid. Al in 1975 verschaft staatssekretaris Van Dam de bestaande bouwverenigingen subsidies om ook voor jongeren te bouwen.

Nu, na vijf jaar, zijn de - destijds - hooggespannen - verwachtingen tot een nulpunt gedaald.

De bouw van kleine woningen blijft ver achter bij de vraag - ondanks actief optreden van de huidige staatssekretaris Brokx.

Donderdag 20 maart a.s. komt Brokx naar Maastricht. (Hij zal voor bouwvereniging St. Matthias de eerste steen leggen voor de verbouwing van het Veemgebouw aan het Bassin). Brokx zou die gelegenheid moeten aangrijpen om de maastrichtse bouwverenigingen 'Beter Wonen' en 'St. Servatius' de mantel uit te vegen.

HET BELEID FAALT

Twee van de drie grote bouwverenigingen t.w. 'Beter Wonen' en 'St. Servatius' hebben na vijf jaar in Maastricht nog geen enkele wooneenheid voor jongeren gebouwd. Alleen 'St. Matthias' heeft - met rijkssubsidies - woonruimte voor jongeren geschapen. (Daarin wonen nu ca 120 jongeren). Ze zoekt haar heil - tot nu toe - vooral in het verbouwen van panden.

Illustratief voor het beleid is dat die ene bouwvereniging daarbij enorme moeilijkheden ondervindt. Frappant is dat die vooral van de zijde van de gemeente komen.

In 'De Limburger' van 15 december j.l. doet de heer Janssen, de directeur van 'St. Matthias' daarover een boekje open. Voor de eerste keer komt iets naar

buiten van de frustraties en de teleurstellingen die bij de bouwvereniging leven. Insiders weten allang dat die er zijn. De problemen zijn er ook naar - zeker in de verbouwingssfeer.

Het aanbod van geschikte panden is gering. De koopprijzen zijn hoog; in elk geval te hoog om voor subsidie in aanmerking te komen. De gemeente werkt onvoldoende mee. De ambtenarij viert hoogtij.

Van Dam had zich in 1975 wat anders voorgesteld van zijn plannen.

UNIEK

Huizen die aangekocht kunnen worden om te worden verbouwd, zijn schaars en duur. (Gezien de huisvestingsnood niet verwonderlijk). Als een pand beschikbaar komt, wil dat nog niet zeggen dat zo'n pand zomaar

gekocht kan worden. De bouwvereniging moet eerst een plan maken met daarin de kosten van die verbouwing. De gemeente en de rijksoverheid moeten zich uitspreken. Er kan namelijk pas subsidie worden verleend als de kosten niet te hoog zijn. De praktijk wijst uit dat die kosten meestal te hoog uitvallen, het ministerie niet meebetaalt en de aankoop niet door kan gaan.

In één geval loopt 'St. Matthias een uniek projekt mis.

Vijf jaar geleden laat Matthias haar oog vallen op een rij oude herenhuizen aan de Wilhelminasingel. Ze staan - vlakbij de oprit van de Wilhelminabrug - te verkrotten.

De architect maakt een groots plan.

De rij huizen zal worden afgebroken.

De gevel zal behouden blijven. Erachter zullen door nieuwbouw appartementen - speciaal voor jongeren - verrijzen; Huren beneden fl. 200,00.

De plannen zijn al ingediend bij de ambtenaren, als de verkoper de koopprijs opschreeft.

Ineens blijken de plannen financieel niet meer haalbaar, de koop gaat gewoon door.

Rijk en gemeente willen niet meer mee financieren.

Op dit moment bouwt aannemer Knols op diezelfde plaats koop-appartementen: er zijn erbij voor fl. 400.000, per stuk. Een waanzinnig hoge prijs.

GEMEENTE

De medewerking van de gemeente laat te wensen over. In het net gegeven voorbeeld had de gemeente kunnen bijspringen, het kompleks eventueel zelf kunnen kopen.

Dat deed ze niet.

Dat doet ze - op verzoek van St. Matthias - wel met panden Achter de Molens. (centrum) Deze behoren met andere panden tot een plan om 130 appartementen te bouwen.

In "De Limburger" van 15 december worden ze als een integraal plan gepresenteerd. (Als 't plan uitgeoerd wordt, betekent dat méér dan de hele produktie in vijf jaar). Wat onvermeld blijft is, dat er panden bij zijn die al zo'n vijf jaar op de nominatie staan om verbouwd te worden.

Voor één pand - het Veemgebouw aan het Bassin - maakt St. Matthias al in 1975 verbouwingsplannen. De gemeente weigert dan echter het pand voor dit doel vrij te geven. Nu, in 1980, mag Matthias het nog eens over doen. De kosten zijn dan wel vele malen hoger.

St. Matthias krijgt niet altijd de tijd om op de gemeente te wachten. De problemen komen al om de hoek kijken, nog vóórdat een pand gekocht is.

Om subsidie te krijgen, moeten rijk en gemeente op voorhand toestemming geven. Soms moet de bouwvereniging daar zolang op wachten dat het huis al verkocht is. Alle moeite is dan vergeefs geweest. Om je dood te ergeren!

Soms werkt de gemeente falikant tegen. Zo verkoopt zij - uit winstbejag - panden - die-in-haar-bezit-zijn aan partikulieren. (Bijvoorbeeld het MABRO-terrein aan het O.L. Vrouweplein). Het gebeurt wel eens dat ze panden verkoopt - buiten medeweten van een woningbouwvereniging.

(Bijvoorbeeld herenhuizen aan de Hoge

Brugstraat aan het pensioenfonds van van Gelder).

Ook ambtenaren die ingediende verbouwingsplannen moeten beoordelen, werken nogal eens tegen. Bouwvoorschriften en brandweerverordeningen worden zo strak gehanteerd dat ze alleen na extra kosten nageleefd kunnen worden. En dat brengt de subsidie weer in gevaar. Op futiliteiten wordt gelet. De onzinnigste oplossingen moeten worden gezocht om aan de voorwaarden te voldoen. Om moedeloos van te worden. Plannen moeten bijgestuurd worden en gaan terug naar de bouwvereniging. Twee tot drie keer.

Tot nu toe laat het gemeentebestuur na deze ambtenarij binnen de perken te houden. Ze verkiest kennelijk een absurde uitleg van de voorschriften boven een oplossing van de woningnood.

Het is Janssen, directeur van St. Matthias, wel eens teveel geworden. Hij deelt ongeveer een jaar geleden mee dat zijn woningvereniging wil stoppen. De aankondiging slaat bij wethouder Peters in als een bom. Steeds is St. Matthias ten voorbeeld gesteld; in de hoop dat andere bouwverenigingen volgen. Ze kunnen nu grinniken. Hebben ze niet altijd al gezegd dat de 'Van Dam-woning' onhaalbaar is? Ze hebben er nooit in geloofd. Na vijf jaar lijkt het erop dat ze ook nog gelijk hebben. Hun standpunt dat op grote schaal gezinswoningen gebouwd moeten worden, komt weer op de proppen.

Onverteerbaar voor al diegenen die 'de nota Van Dam' onderschrijven.

NOTA

Staatssecretaris Van Dam lost, anderhalf jaar nadat hij benoemd is, een belofte in. Voor tal van groepen in de samenleving die tot dan toe in het huisvestingsbeleid 'vergeten' zijn, komt hij in 1975 op. Voortaan zal ook voor werkende jongeren, kleine en onvolledige gezinnen, ongehuwde moeders, buitenlandse werknemers en voor studenten, de (rijks)overheid gaan bouwen. De plannen worden verpakt in een opzienbare nota met de lange titel 'De huisvesting van Alleenstaanden en Tweepersoonshuishoudens'. Sindsdien bekend onder de naam 'De nota Van Dam'.

Van Dam is ambitieus. In pakweg vijf jaar zal de integratie van kleine huishoudens in het totale huisvestingsbeleid werkelijkheid zijn. Hij denkt het beleid tegen 1980 omgevormd te hebben. Iedere woningzoekende zal dan het recht krijgen op betaalbare woonruimte - ongeacht of deze in een 'normaal' gezinsverband leeft.

Centraal in Van Dams hele beleidsplan staan de bouwverenigingen. Vooral zij zullen voor de bouw van kleine woningen moeten zorgen.

Al die corporaties die sinds 1946/1947 alleen maar voor gezinnen gebouwd hebben, worden de spil van het geheel.

Van Dam bepaalt in zijn nota dat alle gemeenten iedere woningzoekende vanaf 18 jaar moeten inschrijven en een woning

moeten toewijzen.

Voor jongeren een opkikker van jewelste. (In Maastricht mocht je je pas inschrijven als je 25 jaar was en in sommige gemeenten in het westen van het land moest je zelfs 30 jaar zijn).

Voor het beleid op korte termijn stelt Van Dam geld beschikbaar om oude panden, voormalige fabrieksgebouwen, leegstaande kloosters e.d. te verbouwen. Het geld dat direkt beschikbaar is, is voldoende om 4.000 jongeren binnen een jaar aan een kamer of een klein etage te helpen.

Van Dam gelast de oprichting van stuurgroepen. Hij wil garanties dat zijn uitgangspunten nageleefd worden. Iedere gemeente met méér dan 25.000 inwoners moet zo'n stuurgroep oprichten.

Taken van die stuurgroep worden ondermeer het stimuleren van de bouw van kleine woningen, het goedkeuren van de bouwplannen, het aanvragen van subsidie en het verlenen van inspraak-aan al diegenen waarvoor die plannen bedoeld zijn.

ONTHAAL

Van Dam maakt zich met zijn nota-met-de-lange-titel bijna onsterfelijk. Zijn naam als staatssecretaris is gevestigd. Hij roept een halt toe aan een beleid dat eenzijdig op de bouw van gezinswoningen is gericht. Sinds 30 jaar heeft - onder invloed van de confessionele politieke partijen - het gezin vooropgestaan. Jongeren of andere categorieën zijn nooit aan bod gekomen - bejaarden

uitgezonderd.

Vooraf jongerenorganisaties ontvangen Van Damsnota geestdriftig. Eindelijk zal de overheid ook voor jongeren gaan bouwen.

Eén zo'n organisatie, de LOBH, maakt de plannen in diverse gemeenten luidruchtig bekend. (De LOBH is omgedoopt tot de Landelijke Organisatie van Belangengroepen Huisvesting).

Ze adviseert jongeren om zich te organiseren en een plaats te claimen in de stuurgroep. In Maastricht resulteert die oproep in de oprichting van een belangenvereniging. Ze bestaat uit werkende, werkloze en studerende jongeren. Met veel tam tam voert de vereniging actie voor één zetel in de stuurgroep. En met succes (1976).

DODE MUS

De belangenvereniging komt er snel achter dat ze blij is gemaakt met een dode mus.

Van Dam heeft makkelijk praten. De weerstand van de kant van de gemeente en van de bouwverenigingen is veel te groot. Een mentaliteit als 'jongeren moeten maar thuis bij hun ouders blijven', verander je niet van de ene op de andere dag. Bouwverenigingen hebben sinds jaar en dag alléén voor gezinnen gebouwd. Hun hele beleidsdenken is daar op afgestemd. Je krijgt ze niet gauw warm voor jongerenhuisvesting.

Het resultaat na één-jaar-nota-van-Dam is om te huilen. Van de 4000 kleine woningen die binnen een jaar gebouwd hadden kunnen

worden, werden in het hele land (!) nog geen 100 gerealiseerd. Van Dam, die met veel poeha zijn plannen had gepresenteerd, blijft met het gros van al zijn geld zitten. Een wonderlijke situatie.

VAN DAM AF

Van Dam blijkt niet erg onder de indruk. In de Tweede Kamer, waar hij aan de tand wordt gevoeld, wuift hij alle kritiek weg. Naar zijn mening is de nood alleen op langere termijn oplosbaar en slechts door nieuwbouw op grote schaal.

Hij benoemt rijkskonsulenten. Deze ambtenaren zullen het contact tussen zijn ministerie en de gemeentelijke stuurgroepen onderhouden.

De gemeenten moeten gestimuleerd worden. Van Dam stelt ekstra subsidies beschikbaar.

Sinds het verschijnen van 'de nota van Dam' zijn inmiddels twee jaar verstreken. Het kabinet Den Uyl wordt naar huis gestuurd (1977).

BROKX

Brokx volgt als staatssecretaris Van Dam op. Het gevoerde beleid voor kleine huishoudens, waaronder de jongeren, zal worden voortgezet.

Brokx houdt woord. Na een aarzelend begin zet hij zich energiek in. Hij sommeert in 1978 alle gemeenten met een beleidsplan ten behoeve van de kleine huishoudens te komen. Hij wil graag weten op welke manier de huisvestingsnood aangepakt zal worden. Bovendien wil hij garanties dat

binnen afzienbare tijd voldoende gebouwd zal worden.

Zijn oproep is een direkt antwoord op te geringe produktie van kleine woningen, voornamelijk voor jongeren.

Brokx zet de gemeenten aan het werk.

Hij dreigt zelfs de subsidie aan de stuurgroepen in te trekken als het beleidsplan niet op tijd klaar is. Zijn houding heeft succes.

Althans in Maastricht. De gemeenteambtenaren maken overuren. Het plan wordt tijdig aan het ministerie gezonden.

Door toedoen van de rijkskonsulenten wordt bedongen dat voortaan in nieuwbouwplannen met jongeren rekening wordt gehouden. De helft van de te bouwen woningen zal uit kleine eenheden bestaan. Tot zover sorteert Brokx handelwijze effect. Tenminste op papier.

DOORSTROMING

Tijdens het samenstellen van het beleidsplan, treedt in de Maastrichtse stuurgroep verschil van mening op. De meerderheid van de leden staat achter de beslissing om veel meer kleine woningen te bouwen.

De Bouwverenigingen St. Servatius en Beter Wonen zien die nadruk niet zitten. Zij geven er de voorkeur aan op grote schaal gezinswoningen te plannen.

De redenering is dat dan gezinnen (met kinderen), die nu - noodgedwongen - op een flat zitten, straks doorstromen naar die eengezinshuizen.

De leegkomende flats kunnen dan ter beschikking komen voor jongeren.

Deze doorstromingsgedachte is niet nieuw.

Ze wordt niet door iedereen gedeeld, ook niet door Brokx. Onderzoek, o.a. van de LOBH, heeft uitgewezen dat die doorstroming weinig bijdraagt aan een oplossing. Veel gezinnen blijven in hun goedkope, oudere flat zitten.

De huren-in-de-nieuwbouw zijn voor hun niet op te brengen.

St. Servatius en Beter Wonen willen in feite niet. Zij zien er tegenop huurders in huis te halen waarmee ze geen ervaringen hebben. Sommige bestuurders komen er rond voor uit: Ze willen geen gerotzooi. Ze willen niet gekonfronteerd worden met een generatie die haar eigen gang gaat en andere leefgewoonten heeft dan zichzelf.

Jammer genoeg werken negatieve ervaringen de bouwverenigingen in de kaart.

Schaarse pogingen om iets te doen, stranden nogal eens. Met de gezinsbouw kunnen ze uit de voeten, daar hebben ze ervaring in opgedaan. Bouwen voor jongeren vraagt improvisatie, doorzettingsvermogen, durf en moed. Die is niet te verwachten van mensen die het eigenlijk toch allemaal niks vinden. De problemen die optreden, zijn niet gering. Het valt niet mee om vol te houden. Bouwvereniging St. Matthias weet er alles van.

HOOP

Volgens wethouder Peters hoeven jongeren nog niet te wanhopen. Regelmatig wijst hij op de nieuwbouwplannen die er liggen.

Over de wooneenheden die straks voor jongeren beschikbaar komen, rept hij niet.

Als twee bouwverenigingen doórgaan met

bouwen voor gezinnen, zullen niet veel jongeren er profijt van hebben.

Alleen St. Matthias biedt enig perspectief.

Mits de gemeente 100 % meewerkt.

En niet - zoals nu - de bouwvereniging de les leest, als die het een keer niet met het gemeentebestuur eens is.

(Ik doel op de uitspraak van wethouder Roovers n.a.v. een geschil over 'de erfpacht': "Als er geen akkoord wordt bereikt, zal de bouw van de geplande (130) woningen niet door gaan").

De andere twee bouwverenigingen baren meer zorgen. De een, een katholieke, is nogal conservatief; de ander, notabene vroeger door socialisten opgericht, kent alleen bestuursleden die ouder zijn dan 60. Een drastische verandering van hun werkwijze is hard nodig.

De enige instantie die nog hoopt biedt, is - hoe raar het ook klinkt - het gemeentebestuur. Ze is verantwoordelijk voor het plaatselijk huisvestingsbeleid. Ze is daarop aanspreekbaar en te beïnvloeden.

Jongeren hebben daarbij één belangrijke troef in handen. De stuurgroep, waar gemeente en bouwverenigingen in vertegenwoordigd zijn, heeft in haar beleidsplan opgenomen, dat de helft van de nieuwe-bouwen-woningen uit kleine woningen moet bestaan.

Jongeren zullen zich sterk moeten maken, om dat te verwezenlijken.

Nieuwbouw op grote schaal moet de

oplossing bieden. Subsidie is er genoeg. Aktie zal nodig zijn om twee van de drie bouwverenigingen op het goede spoor te zetten.

Desnoods door overname van de bestuurszetels!

Ton Hamelaers.

Maastricht, 15 februari 1980

de medische overbevolking: reactie op greep

Al enkele weken weet onze prof. J.M. Greep nu reeds de voorpagina te halen van de landelijke dagbladen en de regionale gazet.

De jaren '80 zullen waarschijnlijk in de geschiedenis-boekjes komen als de jaren van de bezuinigingen en de stapjes terug. Prof. Greep is nu zo vriendelijk dit decennium voor ons te openen. In zijn functie als voorzitter van de Commissie "aanbod heelkundige specialismen" heeft Greep zijn licht laten schijnen op het probleem van de medische overbevolking.

Deze commissie concludeert, dat er een discrepantie bestaat tussen de instroom en de uitstroom in het medische wereldje.

De instroom in de huisartsen opleiding is momenteel 526 per jaar, het aantal afvallers onder de huisartsen is 250 per jaar. (+ 250 tot 300).

De volgende stap van de commissie is de conclusie, dat een dergelijke toename ongewenst is.

- a. Hoe meer artsen, hoe meer verrichtingen. Dit blijkt geen positief effect te hebben op het welzijn.
- b. Meer artsen zal de gezondheidszorg onbetaalbaar maken.

Het aantal huisartsen en specialisten zal dus beperkt moeten worden. Dit zal dan het beste kunnen gebeuren door de opleidingen in te krimpen. Helaas ontstaat er dan dus een overschot aan basis-artsen vanuit de faculteiten. Kortom de faculteiten moeten inkrimpen.

Maar verzekert de decaan ons, dit zal zeker geen gevolgen hebben voor de MFM.

Als ik de minister zou zijn in dit decennium van bezuinigen, dan zou ik het echter wel weten!

Opvallend is de behoudendheid van de artsen-wereld. Zij denken zich te kunnen veroorloven met cijfers te kunnen beschikken over 's-lands welzijn. Een constatering als één huisarts op 2000 mensen is een ideale situatie, heeft opzich geen waarde. Eerst zal aangegeven moeten worden, wat de rol van de huisarts binnen de gezondheidszorg zal moeten zijn. Huisartsen willen echter niet terug in patiënten aantallen. Helaas is dit een puur financiële kwestie en ontbreekt iedere ideologische visie. De huisarts in deze maatschappijstructuur is gebaat bij een grote kwantiteit patiënten. De kwaliteit is dus ondergeschikt aan de kwantiteit. De ratio huisarts-patiënten dient m.i. niet vastgesteld te worden d.m.v. een financieel model. Pas op basis van een ratio vastgesteld op basis van een ideologisch model kan het aantal opleidingsplaatsen bepaald worden. Om de financiële factor uit te schakelen als oneigenlijke tegenspeler van de ideologische zal gezocht moeten worden naar andere vormen voor honorering.

Hetzelfde verhaal als hierboven verteld voor huisartsen geldt ook voor de specialisten.

Door het aantal verrichtingen per specialist bv. te halveren hebben we dus een aanzienlijke tijdwinst met al z'n positieve effecten op de gezondheidszorg.

- directe kwaliteit: begeleiding van de patiënt
- indirect : d.m.v. nascholing en het ontwikkelen van geïntegreerde therapieën.

Om de kosten van de gezondheidszorg niet de pan uit te laten rijzen, zal de honorering van de gemiddelde huisarts en specialist wel moeten lijden onder een broodnodige kwaliteitsverbetering.

We hopen met dit verhaal eindelijk eens de discussie aan deze slapende faculteit over deze belangrijke zaken op gang te brengen.

N.S.E.M.

In de toekomst te veel
artsen in Nederland

er brandt iets aan

U weet het vast nog wel. Vorig jaar was daar ook al zo'n heibel over. Over blok 2.4 bedoel ik.

De tweede jaars van toen waren ruim een maand vóór het begin van 2.4 te weten gekomen hoe de planningsgroep het blok "De volwassene" had gedacht te ontwerpen en hebben daar geweldig tegen geageerd.

Negen maanden later, bij de geboorte van het nieuwe jaar, werd door een vertegenwoordiger van de betreffende planningsgroep triomfantelijk student Jan Veldhuizen ten tonele gevoerd, "één van de agitatoren uit het tweede jaar zelf", wiens plaatsnemen in de planningsgroep klaarblijkelijk een garantie was dat "het met blok 2.4 wel goed zit". "Vanzelfsprekend zal het blok nogal omgegooid moeten worden" hoor ik hem (de vertegenwoordiger) nog zeggen, Jammer dat Jan niet vertelde dat hij eigenlijk alleen maar ruzie zat te maken in de planningsgroep.

Het huidige tweede jaar vernam pas anderhalve week vóór de opening van het blok dat men het blokboek "de volwassene" hardnekkig bleef laten domineren door het bewegingsapparaat en dat er met de kritiek van vorig jaar zo goed als niets was gedaan. ("Volgend jaar ander publiek, dat vreet het wel".)

Goed, het opstel over "bewegen" was weliswaar met een half kantje ingekort (had men niet beloofd dat hele opstel eruit te laten?) en er zat zowaar nog een huisvrouwencasus in, maar toch, 2½ week knie, 1½ week fietsergometer (is hij nu nóg niet op dat onderzoek gepromoveerd?) en een week nierfysiologie, we vonden het op z'n zachts gezegd een wat aparte benadering van het thema "arbeid" of "de werkende mens".

En dan hebben we het nog maar niet eens over de "taken", "subtaken", "leidraden bij de studie", "inleidingen", "vragen", "handleidingen", "leermiddelen" (gespecificeerd naar bladzijde!), (hoe verzinnen ze elke keer toch weer die namen voor iets wat gewoon "wat wij willen dat jullie doen" kan heten.) en de van misplaatste naïviteit getuigende opmerking: "de volgende vragen lenen zich bij uitstek voor probleemgeoriënteerde benadering:

- wanner gaat een spiervezel over op lactaat productie en welke factoren spelen hierbij een rol?"

en zo nog een tiental vragen.

Wel, de tweede jaars maakten hun bezwaren tegen het blokboek kenbaar (te weinig casus materiaal, te gestructureerd etc.) en kregen als antwoord dat onze "kritische houding op zich getuigt van grote betrokkenheid bij en zorg voor het onderwijs", maar dat het voor wijzigingen te laat dag was en dat de planningsgroep alleen aanvullende inhoudsdeskundigheid en literatuur wenste te leveren.

We besloten toen zelf voor aanvullend casus materiaal te zorgen. En zo hebben we gedaan.

Ons uitgangspunt was steeds: discussiëren met de planningsgroen heeft geen zin, daar is vorig jaar al tot in den treure mee gehanned en dat heeft toen ook al weinig inzicht opgeleverd en om daar energie aan te spenderen is tijdsverspilling.

(De blokcoördinator was trouwens op vakantie dus niet zo aanspreekbaar). Verder moet je deze mensen niet zō gaan uitschelden of sensationele taferelen opzetten dat zij gaan zeggen: "hier hebben wij niets mee te maken, hier distantiëren wij ons van, van dit groepje anarchisten" (wat vorig jaar al te vaak gezegd is.) Tijdens de opening van het blok bleef het dan ook vrij rustig, tot enkeler opluchting.

De onderwijsgroepen kregen van ons een alternatieve bijlage en we organiseerden gesprekken met W.A.O.-ers.

Het blok is nu alweer een tijdje aan de gang en gelukkig hebben toch wel een aantal mensen hun vraagtekens bij de oorspronkelijke opzet gezet. Tekenend vind ik nog dat ik een van de tweede jaars laatst hoorde zeggen: "wij hebben vanmorgen een casus uit de alternatieve bijlage gedaan, het was werkelijk een openbaring om weer eens met de zevensprong te kunnen werken. Ik wist niet dat dat zō goed kon gaan" !

Ik vrees echter dat er ook volgend jaar dezelfde misère aan de orde zal komen, dus de mentaliteit van de voorgedragen nieuwe blokcoördinator ("och, rijden er alleen maar busjes héén naar Hoensbroek, en moet je terug een half uur naar de bus lopen? Dat gaat toch niet ten koste van het onderwijs?") Representatief is voor die van de planningsgroep.

Tja, de hele gang van zaken heeft natuurlijk met vele in elkaar verweven aspecten van doen. Het heeft van alles te maken met mensen die, de handen nog klef van de reageerbuis, onder het jasuittrekken nog snel even een casus in elkaar draaien; met de samenstelling van de planningsgroepen (bestaan daar geen criteria voor dan?), waar "zij die al wat langer komen kijken" de schuchter vinger-opstekende student, die het woord "probleemgeoriënteerd" in de mond durft te nemen, hartelijk onder de tafel gelachen wordt (historisch!); met planningsgroepsleden die als tutoeren (mag dat wel?) de grootste onzekerheid zaaien door duidelijk te stellen dat de leerdoelen die de onderwijsgroep zich had gesteld, dubieus zijn en dat het meer in de bedoeling ligt dit en dat te bestuderen. Vooral op de aanwezige onzekerheid wordt uitstekend ingespeeld d.m.v. vragen die een afspiegeling zouden zijn van het door de planners veronderstelde kennisniveau, maar in werkelijkheid tot gevolg hebben dat studenten leerdoelen gaan formuleren aan de hand van die vragen, want wie vertelt anders of ze goed of fout zitten?

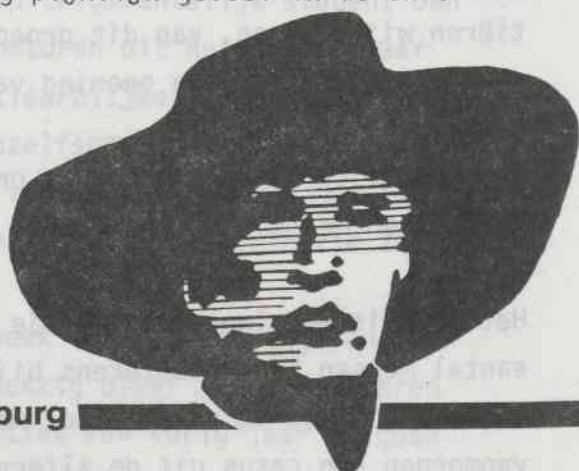
En zo wentelt het wiel maar door. Hoeveel studenten hebben al niet gezegd: "nou, ik heb de doelstellingen van dit blok eens op een rijtje gezet en ik werk ze systematisch af en als ze per ongeluk nog eens in de onderwijsgroep ter sprake komen, dan is dat meegenomen".

Ondertussen worden er maar videobandjes gemaakt om de buitenwereld te laten zien hoe het zou moeten lopen in Maastricht.

Mijne dames en heren docenten en onderwijskundigen, hoe is het toch mogelijk dat u van het een en ander niet een menswaardig pijnlijk gevoel in de onderbuik krijgt?

Volgens mij brandt er iets aan.

Marcel Hilwig
(tweede jaars)

Nicaragua

Nicaragua manifestatie Rijksuniversiteit Limburg

Op 1 februari vond er een grote Nicaragua manifestatie plaats in het hoofgebouw van de RL. Door middel van informatiestands, fototentoonstelling van Koen Wessing, boekenstands van de Servaasboekhandel en de Tribune, videobanden en films werd actuele informatie gegeven over midden- en zuidamerika in het algemeen en Nicaragua in het bijzonder.

De film Nicaragua '78 gaf een schokkend beeld van het verloop van de revolutionaire strijd. Meer dan 200 mensen zaten in de aula toen daar een forum discussie plaatsvond onder leiding van Pim van Arkel.

Maarten van Traa, Hans Langenberg, Koen Wessing, Gerlach Cerfontaine en Adriana Vega discussieerden heftig met de zaal over de verschillende aspecten van de Nicaraguaanse revolutie. Adriana Vega, chileense vluchteling en arts gaf uitvoerig informatie over het ziekenhuis in Bluefields, een kleine plaats in de afgelegen streek in het zuidoosten van Nicaragua. Daar wordt onder moeilijke omstandigheden getracht de belofte van de revolutie waar te maken. Besloten is om de opbrengst van de manifestatie (f1167,80) ten goede te laten komen aan dit Bluefields Projekt.

We willen iedereen verzoeken om door middel van de acceptgirokaart die wordt opgezonden zijn of haar financiële bijdrage te storten op postgiro 4143009 onder vermelding van Projekt Bluefields ten name van Stichting Medisch Comité Nicaragua te Utrecht.

Namens het Medisch Comité Nicaragua
afdeling Maastricht: Charles Phaff

is geïnspireerd op de situatie in de Nederlandse gezondheidszorg: een groot aantal functies op dat gebied worden uitgeoefend door functionarissen die meestal op persoonlijke basis daarin zijn terechtgekomen en ingegroeid. De studie Sociale Gezondheidskunde biedt aan toekomstige functionarissen in de gezondheidszorg de mogelijkheid om zich gericht wetenschappelijk voor te bereiden op hun taak.

Na het verschijnen van de nota "Ontwerp voor een studierichting Sociale Gezondheidskunde aan de Rijksuniversiteit Limburg" -op 31 augustus 1979 aan minister Pais ter goedkeuring aangeboden- blijkt er nog veel onduidelijkheden over de studierichting te blijven bestaan.

Volgens Thung klinken er nog veel geluiden als: "typisch gedragswetenschappelijke vaagheid". Dergelijke kritiek doet Thung denken aan de kritiek die er een aantal jaren geleden was op de nieuwe formule voor de medische faculteit. Toen kon je over de medische faculteit horen: "Ze leiden er maatschappelijk werkers op".

Bij de start van de algemene faculteit gaan de geluiden in de richting van: "waarom maken ze er geen artsen van?".

kiezen van een afstudeerrichting

In september starten 100 eerstejaarsstudenten. De hoofddoelstelling van het eerste jaar is het kiezen van een afstudeerrichting. "De studenten kennen de inrichting van de doctoraalopleidingen binnen de Sociale Gezondheidskunde en hebben getoond in staat te zijn een keuze van afstudeerrichtingen te maken en deze keuze te argumenteren. Ze kennen meer in detail de inrichting van de door hen gekozen afstudeerrichting", aldus de formulering in de brochure over de propaedeuse.

Afgeleid van de hoofddoelstelling zijn er zes meer concreet uitgeschreven doelstellingen. Beschreven is wat de student globaal moet kennen en kunnen om zich een beeld te vormen van afstudeerrichtingen.

Evenals de medische faculteit hanteert de algemene faculteit een onderwijsprincipe waarbij de probleemstelling centraal staat en waarbij veel gevraagd wordt van de zelfwerkzaamheid van de student.

De aangeboden thema's in het eerste studiejaar zijn achtereenvolgens: inleiding in de Sociale Gezondheidskunde, levensfasen, leefwijzen, gezondheid en ziekte, gezondheidszorg en samenleving, wetenschap en werkelijkheid.

Het eerste onderwijsblok -introductie- wordt opgezet in samenwerking met de medische faculteit.

In het propaedeusejaar dient de student zich ook een aantal vaardigheden eigen te maken. Op het programma staan o.a. sociale vaardigheden zoals leren luisteren en samenvatten, interview- en vergadertechnieken. Daarnaast zal er veel aandacht besteed worden aan het leren hanteren van statistische begrippen en het lezen van diagrammen en grafieken.

Een ander belangrijk onderdeel van het eerste jaar zijn de stages. Naast korte oriënterende stages met het karakter van een informatieve rondleiding zijn er stages van twee weken gepland. Die twee weken zijn vooral bedoeld als concrete oriëntatie in een instelling die te maken heeft met de afstudeerrichting. Prof. L. Groot onderzoekt momenteel welke geschikte stagemogelijkheden er in de regio voorhanden zijn.

aantal aanmeldingen: 400

De belangstelling voor de studierichting Sociale Gezondheidskunde is groot: in januari bedroeg het aantal aanmeldingen ongeveer 400. Aangezien er maar 100 plaatsen beschikbaar zijn, zal volgens

de Machtigingswet loting moeten plaatsvinden.

Verwacht wordt dat de studentenpopulatie zeer gevarieerd zal zijn. Naast afgestudeerden van het vwo hebben ook velen die momenteel in de gezondheidszorg werkzaam zijn, belangstelling getoond.

Dit laatste geldt vooral voor de richting Verplegingswetenschap. Voor deze richting hebben zich veel verpleegkundigen/afgestudeerden van HBO-V's aangemeld. Een probleem voor de AF is, dat het wettelijk niet mogelijk is per studierichting een numerus fixus in te stellen. Daarom bestaat de kans dat de ene richting overtekend en de andere ondertekend wordt.

propaedeutisch examen

Onder het kopje "Eindbeoordeling", blz. 19 van de brochure, wordt gesteld dat de AF een reëel propaedeutisch examen noodzakelijk acht. Met reëel wordt bedoeld, dat men er ook voor kan zakken. Voor zover nu bekend zal de eindbeoordeling globaal bestaan uit de volgende componenten:

- resultaten van bloktoetsen;
- resultaten die bereikt zijn in vaardigheden;
- de manier waarop de student in de onderwijsgroep gefunctioneerd heeft;
- afsluitend werkstuk blok I.6.

in discussie

De discussie die volgde op de informatieve uiteenzetting draaide vooral rond het onderwerp evaluatiesysteem. Over het systeem zelf werd geconstateerd dat de AF in principe het toetssysteem van de MF hanteert, met daarbij natuurlijk enige afwijkingen. Het meest opvallend verschil is dat het resultaat van de bloktoets bij de AF deel uit maakt van de eindbeoordeling.

Op de vraag in hoeverre de AF de onderwijsprincipes van de MF overneemt werd door de onderwijscommissie gesteld dat het best mogelijk is dat de AF enige afwijkingen op de onderwijsprincipes van de MF zal kennen. De aard van de programma's brengt dit al met zich mee, aldus de commissie. Centraal zal ook voor de AF het streven zijn naar grotere betrokkenheid en zelfstandigheid van de student.

In de discussie werd vervolgens langdurig stilgestaan bij de dienstverlening van de MF aan de AF: kan de AF wel de noodzakelijk geachte mankracht compenseren?

Hierbij werd met name opgemerkt dat het opzetten van een evaluatiesysteem veel tijd zal vergen.

Is er overschot bij de MF of zijn wij bereid pijn te lijden?

Door de onderwijscommissie van de AF wordt erkend dat het opzetten van een evaluatiesysteem een knelpunt vormt, doch men zal voor de AF een iets andere oplossing zoeken. Voor de Sociale Gezondheidskunde kan niet zomaar op de praktijk van de sociale gezondheidszorg worden teruggevallen.

blokcoördinatoren

Wat de planning voor het eerste jaar betreft is men bij de AF niet somber: voor de vijf blokken (1.2. t/m 1.6.) zijn inmiddels de coördinatoren aangehouden.

Dit zijn: N. Groenman (Med. Psychologie) voor blok 1.2.; L. Serpentie (Med. Soc.) voor blok 1.3.; V. Dubois (Huisartsgeneeskunde) voor blok 1.4.; A. Ament (Econ. v.d. Gezondheidsz.) voor blok 1.5.; J. Boots (Med. Soc.) voor blok 1.6.

kroondocenten

Bij het ministerie van O en W is een verzoek ingediend voor het werven van 5 hoogleraren t.b.v. de AF. Het gaat om de volgende vakgebieden: humane biologie; leer der gezondheidsvoorzieningen; beleidswetenschap;

verplegingswetenschap en gezondheidsvoorlichting en -opvoeding. Verwacht wordt dat den Haag spoedig en positief zal reageren.

Het is voor de ontwikkeling van de AF van groot belang om snel kroondocenten in dienst te hebben omdat daardoor de verdere uitbouw van de wetenschappelijke staf mogelijk wordt. Ongeacht de komst van kroondocenten zal op korte termijn gestart worden met de werving van enkele junior-medewerkers voor de nieuwe vakgebieden.

Onlangs hebben de besturen van de AF en de MF besloten dat zij wederzijds vertegenwoordigers zullen afvaardigen in de beide facultaire zoekcommissies.

matrix

Voor de AF zullen op enkele terreinen nieuwe capaciteitsgroepen worden ingesteld. Nieuwe medewerkers voor de AF op terreinen van bestaande capaciteitsgroepen in de MF zullen in die MF-groepen worden ondergebracht.

Door het principe van de interfacultaire matrix-organisatie is dit alles geen probleem. Capaciteitsgroepen van beide faculteiten krijgen volgens de nieuwe AMvB III ten principale de verplichting bijdragen te leveren aan programma's van beide faculteiten (uiteraard voor zover dit in begrotingen is vastgelegd).

In principe werkte het systeem al op deze manier. De groepen Medische Sociologie en 0 en 0

leveren 3 manjaren (gespreid over de hele capaciteitsgroep) aan de AF; Economie 2 manjaren, Huisartsgeneeskunde, Fysiologie, Biochemie, Med. Psychologie, Med. Ethiek en Skillslab ieder 1 manjaar. Moeilijker wordt het als een capaciteitsgroep nu en dan een bijdrage levert, maar niet genoeg om een

(vaste) formatieplaats te rechtvaardigen. Hiervoor zou verrekening op facultair niveau een oplossing kunnen bieden.

informatie

Thans is men bezig met de formatie van de planningsgroepen. Het werven van tutoeren zal gezamenlijk met de MF worden gedaan, zodat capaciteitsgroepen beter in staat zijn om hun werkzaamheden een jaar vooruit te plannen. Inhoudelijke of organisatorische informatie over de verdere opbouw van de propaedeuse is te verkrijgen via het onderwijssecretariaat van de AF (tst. 417 mw. Kersemakers). Ook de brochure "Richtlijnen voor de propaedeuse" is daar verkrijgbaar.

T.B.

3. Indeling in geledingen en kieseenheden

Voor de verkiezing van de Faculteitsraad van de Faculteit der Geneeskunde zijn de leden van de facultaire gemeenschap verdeeld in drie groepen, de zg. geledingen:

- * de geleding wetenschappelijk personeel (6 zetels);
- * de geleding niet-wetenschappelijk personeel (3 zetels);
- * de geleding studenten (3 zetels).

Indien de Universiteitsraad daartoe in zijn bijeenkomst op 28 februari a.s. besluit, dan zal voor deze verkiezingen de geleding wetenschappelijk personeel worden ingedeeld in drie kieseenheden, te weten:

- * de kieseenheid w.p. klinici (2 zetels);
- * de kieseenheid w.p. biomedici (2 zetels);
- * de kieseenheid w.p. gedrags- en maatschappijwetenschappen, 1e lijnsgeneeskunde en overig w.p. (2 zetels).

Voor de Universiteitsraad worden in 1980 alleen verkiezingen gehouden voor de studenten. Daarom is er voor deze verkiezing slechts één geleding/kieseenheid, namelijk die der studenten.

4. Kiezersregisters

De indeling in kieseenheden vindt plaats op grond van gegevens die door het College van Bestuur aan de stembureaus zijn verstrekt. Aan de hand van deze gegevens worden de kiezersregisters samengesteld. Voor iedere kieseenheid wordt een apart kiezersregister opgesteld, het zg. deelkiezersregister. Daarnaast wordt er nog een algemeen kiezersregister opgesteld.

Voor de verkiezing van de Faculteitsraad staan van alle leden van de facultaire gemeenschap die op de peildatum (12 maart 1980) bij de Faculteit der Geneeskunde werkzaam zijn of als student zijn ingeschreven, in het algemeen kiezersregister de voor de verkiezingen vereiste gegevens vermeld (naam, woonplaats, adres e.d.).

Wie na 12 maart 1980 tot de facultaire gemeenschap toetreedt, kan niet aan de verkiezing van de Faculteitsraad deelnemen.

Voor de verkiezing van de studentleden van de Universiteitsraad is er slechts één kiezersregister, namelijk het deelkiezersregister studenten tevens algemeen kiezersregister.

5. Inzageplaatsen kiezersregisters

Van vrijdag 14 maart t/m donderdag 27 maart 1980 liggen de kiezersregisters ter inzage op de volgende plaatsen:

- Abtstraat: dienst PZ/Stb, kamer mw. Vromen;
- St. Annadal: kamer hr. Greep;
- Biomedisch Centrum: mw. Claus-Hahn (kamer 179);
- Hoofdgebouw: mw. Natrop, receptie;
- Vijverdal: mw. Doyle, kamer 714 en
mw. Lasker, kamer 126.

Bij de ter inzage legging van de registers is het volgende van belang: wanneer iemand van mening is, dat hijzelf of een ander niet of niet juist in de registers is opgenomen, kan hij het Centraal Stembureau c.q. het Faculteitsstembureau verzoeken de registers te wijzigen. Dit kan alleen gebeuren door gebruik te maken van de formulieren die op de inzageplaatsen aanwezig zijn (N.B. op iedere inzageplaats is vanaf 14 maart 1980 een map met verschillende formulieren aanwezig. Voorin deze map is aangegeven welk formulier in een bepaalde periode moet worden gebruikt. Mocht een en ander toch nog niet geheel duidelijk zijn, dan kunt u altijd contact opnemen met G. Hensen of E. Berger). De formulieren moeten in gesloten envelop worden ingeleverd bij of toegezonden aan het Centraal Stembureau c.q. het Faculteitsstembureau.

Verdere procedure:

- op 28 en 31 maart 1980 zullen de verzoeken tot wijziging van de kiezersregisters op inzageplaatsen ter inzage liggen. Ook kunt u dan kennisnemen van wijzigingen die ambtshalve door de stembureaus in de registers zijn aangebracht;
- wie het met de ingediende verzoeken tot wijziging en met de ambtshalve wijzigingen van de kiezersregisters niet eens is, kan deze op 1 en 2 april 1980 tegenspreken (het daartoe benodigde formulier is op de inzageplaatsen aanwezig);
- op 3 april 1980 zullen de stembureaus vervolgens beslissingen nemen over de ingediende verzoeken tot wijziging van de kiezersregisters, en de tegenspreken daarop en op de ambtshalve wijzigingen. Daarna zullen de stembureaus de kiezersregisters vaststellen;
- van 8 t/m 14 april 1980 liggen de beslissingen van de stembureaus ter inzage op de inzageplaatsen. Wie het met deze beslissingen niet eens is kan daartegen in deze periode in beroep gaan bij het College van Beroep van de RL. Ook hiervoor zijn formulieren op de inzageplaatsen aanwezig;
- op 15 april 1980 neemt het College van Beroep beslissingen over de ingestelde beroepen. De beslissingen van het College van Beroep liggen van 16 t/m 22 april 1980 ter inzage op de inzageplaatsen. In deze periode kan, door middel van de daartoe bestemde formulieren, tegen deze beslissingen hoger beroep worden ingesteld bij de Universitaire Kiesraad te 's-Gravenhage. Nadat de Universitaire Kiesraad in hoger beroep beslissingen heeft genomen, zijn de kiezersregisters onaantastbaar geworden.

Over het verdere verloop van de verkiezingsprocedure zal in een volgende aflevering van Maffius nadere informatie worden verstrekt.

6. Organisatie en huisvesting

De organisatie van de verkiezingen berust bij de dienst Algemene en Juridische Zaken.

Zowel het Centraal Stembureau als het Faculteitsstembureau zijn gehuisvest op de kamer van G. Hensen (secretaris van beide stembureaus), zolder hoofdgebouw (tst. 440). Daar kan men om nadere inlichtingen vragen.

G. Hensen.

TIJDSHEMA VERKIEZINGEN 1980

<u>28 januari t/m 13 maart</u>	28 januari t/m 12 maart	<u>Vorbereiding verkiezingen</u>
	12 maart	- voorbereidingen door Centraal Stembureau en Faculteitsstembureau (o.m. opstellen werkschema, vervaardigen formulieren e.d.)
	13 maart	- peildatum kiezersregisters (d.i. de datum waarop moet zijn voldaan aan de vereisten ter verkrijging van het kiesrecht)
		- vaststellen kiezersregisters
<u>14 maart t/m 22 april</u>	14 t/m 27 maart	<u>Ter inzagelegging registers, alsmede periode voor verbetering, bezwaren en beroep</u>
	28 en 31 maart	- aanvragen wijziging kiezersregisters bij Centraal Stembureau en Faculteitsstembureau
	1 en 2 april	- ter inzagelegging verzoekschriften
	3 april	- gemotiveerde tegenspraak mogelijk
	8 t/m 14 april	- vaststelling kiezersregisters en verzenden beschikkingen door Centraal Stembureau en Faculteitsstembureau
	15 april	- beroep mogelijk op de beschikkingen bij College van Beroep
	16 t/m 22 april	- beslissing op beroep door College van Beroep
<u>23 april t/m 19 mei</u>	23,24 en 25 april	<u>Kandidaatstelling; periode voor verbetering, bezwaren en beroepen</u>
	28 april	- kandidaatstelling
	29 april en 1 mei	- uitslag onderzoek kandidaatstelling en bekendmaking; uitslag zenden aan kandidaten
	2 mei	- opnieuw indienen kandidaatstellingsformulieren in geval van verzuim
	6 t/m 12 mei	- beslissing Centraal Stembureau en Faculteitsstembureau over de geldigheid van de kandidatenlijsten en over handhaving van de daarop voorkomende kandidaten
	14 mei	- beroep mogelijk op de beschikkingen bij College van Beroep
	15 t/m 21 mei	- beslissing op beroep door College van Beroep
<u>12 mei t/m 30 juni</u>	12 t/m 23 mei	<u>Vervaardiging verkiezingspapieren; stemmen; periode voor beroepen</u>
	27 mei	- hoger beroep op beslissing College van Beroep bij Universitaire Kiesraad
	10,11 en 12 juni	- vervaardiging verkiezingspapieren, zoals stembiljetten en oproepkaarten
	13 juni	- verzenden stembescheiden
	16 t/m 20 juni	- stemmen
	23 juni	- geautomatiseerde uitslagbepaling en bekendmaking.
	24 t/m 30 juni	- beroep tegen uitslag bij College van Beroep
		- beslissing op beroep door College van Beroep
		- hoger beroep op beslissing College van Beroep bij Universitaire Kiesraad.

huisvesting RL

In de loop van 1980 wordt de capaciteit van de huisvestingsmogelijkheden van de RL. uitgebreid met:

- zolder hoofdgebouw: \pm 500 m²;
- Bonnefantencomplex: \pm 2200 m²;
- 2e uitbreiding BMC: \pm 5000 m².

De procedure die wordt gehanteerd om te komen tot een ruimtetoewijzingsbeleid is de volgende:

Door de Werkgroep Organisatie in Relatie tot Huisvesting is geïnteriseerd welke relaties de capaciteitsgroepen, diensten en bestuurlijke organen van de universiteit in ruimelijk opzicht met elkaar wensen.

Deze inventarisatie is samengevat in het interimrapport van de Werkgroep, uitgebracht op 15 januari 1980.

Aangezien het i.v.m. de beperkte ruimtelijke voorzieningen niet mogelijk zal zijn alle wensen te realiseren, zal door de genoemde werkgroep en haar adviseurs prioriteitstelling moeten plaatsvinden, waarbij de waardering voor de gewenste relaties zal worden bezien tegen de achtergrond van een langere-termijn-oplossing (\pm 10 jaar). Het resultaat van deze overwegingen zal een voorstel dienen te zijn, neergelegd in het eindrapport van de werkgroep, voor huisvesting van de verschillende groeperingen, zo gunstig mogelijk gespreid over de lokaties Hoofdgebouw, B.M.C. en Vijverdal.

Bij het formuleren van een voorstel voor een ruimtetoewijzingsbeleid dient rekening te worden gehouden met een aantal hoge investeringen die zijn gedaan in specifieke voorzieningen ten behoeve van bepaalde capaciteitsgroepen en diensten, te weten:

- de capaciteitsgroep Anatomie en Embryologie,
- de capaciteitsgroep Medische Sociologie,
- de Dienst Informatieverwerking,
- de Algemene Instrumentele Dienst,
- de Centrale Proefdiervoorzieningen,
- Technische Bedrijfsvoering en Onderhoudsdienst (onderdeel BTD),
- het buro goederenontvangst en het magazijn (onderdeel CZ), die alle in het BMC dienen te worden ondergebracht,

- alsmede die capaciteitsgroepen en diensten die in het bestaand BMC zijn gehuisvestigd.

Om dezelfde reden zal de Audio-Visiuele Groep in het hoofdgebouw gehuisvestigd blijven.

Ingebruikname van de opgesomde uitbreidingen zal omstreeks de volgende data kunnen plaatsvinden.

- zolder hoofdgebouw: maart-april a.s.
- Bonnefantencomplex: juni-juli a.s.
- 2e uitbreiding BMC: 1e deel omstreeks maart-april, v.w.b. de kantoorruimten;
 - 1e deel, specifieke ruimten, omstreeks mei.
 - 2e deel, omstreeks juli-augustus a.s.

Wel dient hierbij in aanmerking te worden genomen dat de telefoonvoorziening in de gehele uitbreiding BMC eerst omstreeks juni-juli zal zijn gerealiseerd. Het gaat hier om een nieuwe telefooncentrale, waarop zowel de gehele lokatie Hoofdgebouw als het Biomedisch Centrum zullen worden aangesloten.

Naar de huidige inzichten van de Werkgroep Organisatie in Relatie tot huisvesting verwacht zij begin april a.s. haar eindrapport uit te brengen. Dit eindrapport zal vervolgens in brede kring in bespreking worden gebracht binnen de instelling.

Aan de hand van daaruit voortvloeiende definitieve voorstellen voor de situering van capaciteitsgroepen, diensten en bestuurlijke organen ten opzichte van elkaar, zal de Commissie Ruimtetoewijzing worden verzocht na te gaan of realisering in ruimtelijk opzicht mogelijk is. Uitgangspunten daarbij zijn de gegevens van de Stuurgroep Formatiebeleid en de normen voor toewijzing van ruimten, vastgesteld door het CvB in juli 1979.

De verwachting is, dat de grote verhuisgolf omstreeks juli-augustus a.s. plaatsvindt.

Het College van Bestuur van de Rijksuniversiteit Limburg.

Captain James Cook Fellowship.

'The Royal Society' van Nieuw Zeeland stelt met ingang van februari 1981 de vijfde Captain James Cook Fellowship beschikbaar voor het verrichten van wetenschappelijke onderzoeken o.m. op het gebied van de biologie en medicijnen. Inlichtingen bij Voorlichting.

Visser Neerlandia Prijzen.

Het Algemeen Nederlands Verbond stelt prijzen tussen f1000.- en f5000.- beschikbaar voor een in de Nederlandse taal geschreven oorspronkelijk toneelstuk of eenacter. Inlichtingen bij Voorlichting.

Studeren in de V.S.

The Netherlands American Commission for Educational Exchange geeft inlichtingen over en eventueel ook beurzen voor studeren aan universiteiten in de Verenigde Staten. Verdere informatie bij Voorlichting.

Engelse cursussen.

Informatie over cursussen Engels gedurende 12 weken à 20 uur per week in Bristol kunnen aangevraagd worden bij Voorlichting.

Franse cursussen.

Van 9 juli-29 juli en van 1 augustus-21 augustus organiseert de Universit  de Lille III een cours intensif de français commercial et administratif. Voorlichting verstrekt verdere informatie.

J.O.

MEDEDELINGENBURO LICHAMELIJKE VORMING EN SPORT.BATAVIERENRACE

Deze estafette tussen Nijmegen en Enschede wordt gehouden op zaterdag 26 april, start op 00.00 uur!
Ook de R.L. neemt, nu al weer voor de vierde keer, deel aan dit evenement, dat met meer dan 4000 deelnemers een van 's lands grootste breedte sport gebeuren is.

Vertrek van de R.L.-ploeg op vrijdag 25 april, omstreeks 20.00 uur.

Voor vervoer wordt gezorgd. Inschrijfgeld fl. 13,00 p.p.

Wie geselecteerd wordt, dient wel regelmatig te trainen op de maandag van 17.30 - 18.30 uur in sportpark Jekerdal.

Inlichtingen en inschrijvingen bij buro L.V. & S. Abtstraat 4, tst. 328.

TENNIS MOGELIJKHEDEN SEIZOEN 1980I. Tennisles

De 5 lescursussen die gegeven worden zijn reeds volgeboekt.

II. Gebruik tennisbanen

We zijn voornemens om op vrijdagavond en op zaterdag 2 banen te huren op Vijverdal. Tevens is het plan om op het complex Dousberg op 2 avonden ook 2 banen te huren. Zeker is dit laatste nog niet, omdat we hier afhankelijk zijn van de toewijzing van de Gem. Sportstichting.

Geïnteresseerden kunnen zich opgeven bij buro L.V. & S. tst. 328.

Kosten hieraan verbonden fl. 30,00 een deelnemerskaart

L.V. & S. vereist.

III. Lidmaatschap Maastrichtse tennisverenigingen

Een drietal verenigingen kennen voor studenten w.o. en h.b.o. een aparte regeling.

Het zijn:

a. MLTC Ready

Kontributie fl. 70,00. Geen inschrijfgeld. Wel een aantal beperkende voorwaarden t.a.v. bespelen der banen.
Inlichtingen buro L.V. & S. Sportkaart verplicht.

b. L.T.C. Dousberg

Kontributie fl. 95,00. Eenmalig inschrijfgeld fl. 25,00.
Geen speelbeperkingen.
Inschrijfformulieren te verkrijgen bij buro L.V. & S.

c. L.T.C. Kimbria

Kontributie + fl. 115,00. Eenmalig inschrijfgeld fl. 50,00.
Geen speelbeperkingen.
Rechtstreeks aanmelden bij vereniging.

R.L. ZAALVOETBALTOURNOOI

Het ligt in de bedoeling om in de maand mei een zaalvoetbaltoernooi te organiseren voor studenten en medewerkers.

De wedstrijden zullen na 17.00 uur plaats vinden in diverse sport-hallen in Maastricht.

Enkele bijzonderheden:

- elk team moet bestaan uit leden van de R.L.-gemeenschap.

Aantal spelers: max. 8.

"sociale ongelijkheid tussen mannen en vrouwen aan de universiteit"

Hoewel er op de meeste universiteiten wel een emancipatiecommissie funktioneert, hebben wij (Universiteit Utrecht : Studium Generale, Buro Voorlichting, Onderzoek en Ontwikkeling van Onderwijs en Universiteit Nijmegen : Sociaal Agogisch Trainingscentrum) de indruk, dat je er met formele gelijkstelling tussen mannen en vrouwen nog niet bent. We merken zelf en horen van anderen, dat het moeilijk blijft - ook al ben je formeel gelijk aan je mannelijke collega's - om ook werkelijk gelijk gewaardeerd te worden in je werk.

Voor een groot deel kunnen we daar zelf iets aan doen: harder praten tijdens vergaderingen, niet te snel denken dat je eigen mening niet belangrijk genoeg zal zijn etc.

Zowel in Nijmegen als in Utrecht zijn we bezig met het geven van trainingen voor vrouwen, die aan de universiteit werken.

Tijdens deze trainingsdagen bekijken we ieders werksituatie en zoeken naar mogelijkheden om beter daarin te funktioneren. Bij sommigen komt het dan inderdaad neer op slecht formuleren, zacht praten, onzeker voelen, waar we dan middels oefeningen aandacht aan besteden.

Bij anderen is het nodig meer uitgebreid gedragsalternatieven uit te proberen en uit te zoeken welke strategie het best gevolgd kan worden. Tijdens follow-up dagen bekijken we de resultaten: wat heb je in je werk kunnen doen met hetgeen op de training gebeurd is.

Welnu, dit is één manier om de - o.i. heel subtiel werkende - diskriminatie van vrouwen aan de universiteit het hoofd te bieden.

Misschien zijn er nog meer wegen. Wij (Utrecht en Nijmegen) zijn toevallig met elkaar in contact gekomen over deze zaken en al pratend besloten we om alle universiteiten hierover aan te schrijven: wij zoeken vrouwen, die deze problematiek herkennen op hun eigen universiteit en bezig zijn (of plannen hebben) cursussen/trainingen op te zetten die veranderingen teweeg kunnen brengen.

Iedereen, die zich door bovenstaande tekst aangesproken voelt, nodigen we uit op 2 april naar Utrecht te komen. Neem hiervoor contact op met Suzette Haakma (Buro Vormingswerk/Studium Generale, Maliebaan 103, Utrecht, tel. 030 - 31.80.31). Als je belangstelling hebt, maar niet kunt komen op 2 april, geef dan toch je naam en adres op.

Rijksuniversiteit Utrecht : Suzette Haakma (Studium Generale)
Lynne Konigsberger (Buro Voorlichting)
Inke Groot (0 en 0 van 0)
Kath. Universiteit Nijmegen: Willemien Klaassen (SAT)
Josette van Kruchten (SAT)

bekijk't maar

INFORMATIE VOOR DEZE RUBRIEK
voor sluitingsdatum door spelen naar
guus van rooy planetenhof 75
maastricht

MUZIEK

Maastricht, Stadsschouwburg/Staargebouw, aanvang 20.00 uur
tenzij anders aangegeven.

Maart

- za. 1 Het Brabantse Orkest, 8e klassiek-romantisch concert
L.S.O., Staargebouw
- di. 4 Trio X, eigentijdse muziek, Stadsschouwburg
- wo. 5 Trio Gil Sharon, Stadsschouwburg, 12.30 uur
- vr. 7 Trio Harry Habla, Charly Green, Steve Hauben, Stads-
schouwburg, 21.00 uur
- za. 8 The Academy of St. Martin-in-the-Fields, Staargebouw
- wo. 12 Kwintet Koch, Stadsschouwburg, 12.30 uur
- wo. 12 Ronald Brautigam, piano, Stadsschouwburg

Don Pasquale
Ton Thissen

- vr. 14 Don Pasquale, L.S.O., Stadsschouwburg
- wo. 19 Tonie Ehlen, piano, Peter Kokkelmans, tenor, Stadsschouwburg
12.30 uur
- do. 20 Studio Laren, oude muziek, Stadsschouwburg
- za. 22 L.S.O., Staargebouw
- ma. 24 Manuel Barrueco, gitaar, Stadsschouwburg
- wo. 26 Maastrichts Saxofoon Kwartet, Stadsschouwburg
- wo. 26 Conservatorium/L.S.O., St. Annakerk,
- zo. 30 Charles Green Sextet, Stadsschouwburg, 21.00 uur

THEATER

Maastricht, Stadsschouwburg, aanvang 20.00 uur indien niet anders aangegeven.

Maart

- za. 1 Ballet van Vlaanderen
- zo. 2 Theatergroep Carrousel: met je benen door de brievenbus 14.30 uur
- zo. 2 Lucero Tena, flamenco
- ma. 3 Globe: De Kwekeling
- do. 6 Onafhankelijk Toneel: a circular play
- za. 8 Toneelgroep Perspekt: Perspettacolo Pericoloso
- zo. 9 Toneelgroep Perspekt: Perspettacolo Pericoloso 14.30 uur
- do. 13 Internationale Nieuwe Scène: Mannen van den Dam
- za. 15 Jan Blaaser: Bruin Brood
- zo. 16 Studio L.P.: Dansdemonstratie 14.30 uur
- zo. 16 Amsterdams Volkstoneel: Potasch en Perlemoer
- di. 18 Haagse Comedie: Het Bedrog
- wo. 19 Toneelgroep Baal: Freule Julie
- vr. 21 Toneelgroep Centrum: UBU 15.00 uur
- za. 22 Mickery Circuit: Nagalm
- zo. 23 Poppentheater Mayke Heessels: De diepe wereld 14.30 uur
- zo. 23 Mickery Circuit: Nagalm
- di. 25 Nederlands Dans Theater: Springplankgroep
- wo. 26 Publiekstheater: Moeder Courage
- do. 27 Le Petit Prince
- vr. 28 Maskerade, musical met Jos Brink e.a.
- za. 29 Maskerade, musical met Jos Brink e.a.
- zo. 30 De Kleine Comedie: Het lot van de familie Snod

Hasselt, cultureel centrum, aanvang 20.00 uur

- Do. 6 Frans Halsema
 Di. 18 Toneel: "voetbaltrainer neemt ontslag" - M.M.T. -
 Vr. 21 Koninklijk Ballet van Vlaanderen
 Za 22 Operette: "Het witte Paard" - Heistse Operettenkring
 Di. 25 Toneel: "Voetbaltrainer neemt ontslag" - namiddagtheater (13.30 uur)
 Do. 27 Toneel: "Moeder Courage" - Publiekstheater-Amsterdam

Maastricht, filmhuis, aanvang van de films 20.30

- Za. 1 maart Moon over the Alley / Joseph Despins
 Zo. 2 maart De huurder / Roman Polanski
 Ma. 3 maart Family-nest (onder voorbehoud)
 Di. 4 maart Kraakfilms Nijmegen
 Diaserie Groningen

Donderdag 6 t/m zondag 9 maart

De werkende klasse gaat naar het paradijs / Elio Petri / 1972 Italië

Donderdag 13 t/m zondag 16 maart

Xala / Sembene Ousmane / 1974 / Senegal

Donderdag 20 t/m zondag 23 maart

Seven Samurai / Akira Kurosawa / 1954 / Japan

Donderdag 27 t/m zondag 30 maart

Pantserkruiser Potemkin / Sergel Eisenstein / 1925 / USSR

Hasselt, cultureel centrum, 20.00

Do. 13 Macedonisch filmfestival

In de kleine Comedie, Tongersestraat 28^a, brengt theatergroep "Bij leven en Welzijn" de eenakter "Zand er over" op zondag 2 maart om 20.39 uur.

De groep is samengesteld uit mensen die de toneelacademie in Maastricht gevolgd hebben. Samen hebben ze dit stuk gemaakt.

Door middel van een simpele verandering in het décor wordt de tegenstelling benadrukt:

Aan de ene kant zien we een familie bedroefd aan de koffietafel zitten.

Er wordt gepraat over diegene die ze net begraven hebben: Jef.

Aan de andere kant komt Jef zelf aan het woord...

Uit deze constructie blijkt steeds opnieuw, hoeveel onbegrip en onvermogen deze familie toonde voor de gestorvene. Steeds zijn er humoristische en muzikale intermezzi, zodat het stuk van het begin tot het einde boeiend blijft.

U kunt telefonisch reserveren, steeds van 9 - 12 uur. Tel.: 14834

KOKO

Het is alweer sedert twee maanden dat ons nieuwe bestuur er als volgt uit ziet:

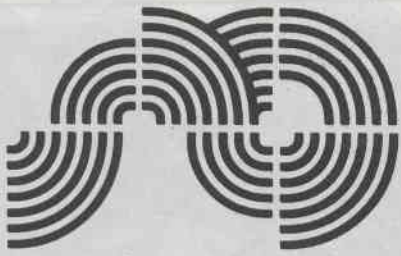
Vlnr. boven : Paul Zwietering - exchange cie / Karin ter Meulen - vice voorzitter introductie cie / Angela van Uden - secretariaat / Douwe Mik - penningmeester culturele cie / Arjan van den Hurk - secretariaat.

onder : José Korte - ontspannings cie / Marcel Hilwig - cie gebouw / Harold Lansberg - voorzitter.

Onlangs hebben wij besloten om de activiteitenmededelingen van onze vereniging aan de medewerkers voortaan per circulatieenvelop aan de capaciteitsgroepen te sturen. Dit i.v.m. kosten-, energie- en tijdsbesparing. Wij hopen natuurlijk niet dat hierdoor het contact met de medewerkers verslechterd.

Tevens wil ik u even wijzen op het feit dat er een fout is geslopen in de filmdata. De film "The touch" draait nl. niet op 2 maart maar op 2 april. Onze excuses.

Namens het bestuur,
Angela van Uden.

KIJKEN NAAR KUNST

modellen en condities in de beeldende kunst

Waarom beelden de mensen in het ene tijdperk, een landschap, een gezicht of de lucht volstrekt anders uit dan in het andere tijdperk? Waarom schilderden Egyptenaren de menselijke romp van voren en het bijbehorende hoofd van opzij? Waren ze zo dom? Waren ze even klunzig als de middeleeuwen die geen perspectief aanbrachten? Was de middeleeuwer van mening dat de wereld een soort stripverhaal was vol gebochelde mensjes en gesimplificeerde huisjes, kruisjes, boompjes en beestjes? Nee natuurlijk.

anders gaan kijken

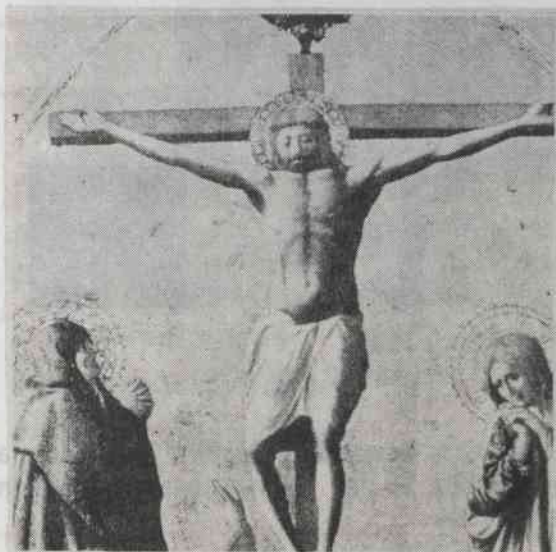
Er ligt hier een parallel met wat Thomas Kuhn in zijn "The structure of Scientific Revolutions" paradigma's noemt. Volgens Kuhn ligt aan wetenschappelijk onderzoek in een bepaalde tijd een paradigma ten grondslag. Een grondplan, dat het onderzoek richting geeft en de methoden bepaalt, totdat men op een toenemend aantal tegenstrijdigheden en onopgeloste vragen stuit. Pas wanneer er een nieuw paradigma aangeboden wordt dat vruchtbaar is, zit er weer schot in het onderzoek. En evenals Newton en Harvey, na de nodige weerstanden overwonnen te hebben, de oude wetenschappelijke modellen omverwierpen, geven degenen die het eerst met sterke licht/schaduwcontrasten gingen schilderen „of die de abstracte kunst uitvonden" of die een bestaand voorwerp als b.v. een pisbak tot kunstwerk verklaarde door het te signeren en meestal van een cryptische titel te voorzien, nieuwe impulsen aan de kunst.

Zowel in de wetenschap als in de kunst is het een kwestie van anders gaan kijken naar hetzelfde object of hetzelfde verschijnsel. Alleen in het domein van de kunst hoeft niets te worden bewezen.

kijken naar kunst

Op dinsdag 4 maart a.s. begint een Studium Generale cyclus onder de titel "kijken naar kunst". Deze cyclus van 4 avonden wordt verzorgd door Ir. Jean Leering, bouwkundige en voormalig directeur van het Van Abbemuseum in Eindhoven.

Leering zal de parallelliteit laten zien tussen de houdingen in de kunst, in het wetenschappelijk denken en de maatschappelijke verhoudingen. Hij gebruikt hiervoor een aantal modellen (geheugensteuntjes) voor de verschillende tijdvakken die hij onderscheidt in de kunstgeschiedenis: de middeleeuwse kunst, de klassieken (renaissance t/m barok), 1850-1950 (Cézanne t/m Pollock) en 1950-nu (Jasper Johns t/m omgevingskunst). Hierdoor wordt een belangrijke verandering in de relatie mens-ding geïllustreerd.

Masaccio
Kruisiging (ca. 1425)

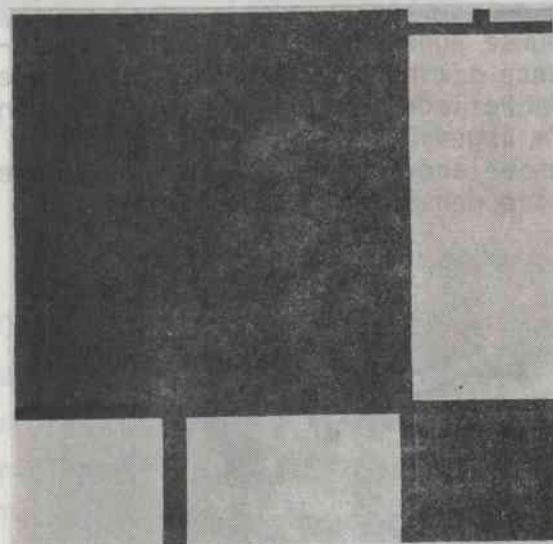
Pieter Bruegel
Jagers in de sneeuw (ca. 1535)

Jasper Johns
Van 0 tot 9 (ca. 1960)

Paul Cézanne
Mont St. Victoire (1885-1887)

Piet Mondriaan
Compositie (1930)

Leering ontleent dit alles mede aan de door prof. dr. C.A. van Peursen in "Cultuur in stroomversnelling" m.b.v. modellen bescheven kunstgeschiedenis.

De cyclus probeert dan ook een antwoord te vinden op de vragen:

- onder welke omstandigheden kwam het kunstwerk tot stand in de verschillende perioden van de geschiedenis en hoe fungeerde dit kunstwerk in zijn omgeving?
- wat verwachtte de kijker ervan en hoe keek de kunstenaar tegen zijn opgave aan?

Dat zijn dus vragen met betrekking tot "modellen en condities" in de beeldende kunst, zoals de ondertitel van de cyclus luidt.

De cyclus zal uiteraard met veel dia's worden geïllustreerd. Een korte samenvatting van de lezingen met de verkleinde afdrukken van de dia's is vanaf 1 maart verkrijgbaar bij Studium Generale.

(secretariaat A.J.Z., hoofdgebouw Rijksuniversiteit Limburg)

René Verspeek

Deze Studium Generale-cyclus "kijken naar kunst" vindt plaats op de dinsdagen 4, 11, 18 en 25 maart om 20.00 in de Aula en is voor iedereen vrij toegankelijk.